

VÕ NGUYÊN GIÁP
CUỘC ĐỜI VÀ SỰ NGHIỆP

TÔ PHẠM PHÚ XUYÊN

**VÕ NGUYỄN GIÁP
CUỘC ĐỜI VÀ SỰ NGHIỆP
DIỄN CA**

**NHÀ XUẤT BẢN HỘI NHÀ VĂN
HÀ NỘI - 2019**

LỜI NÓI ĐẦU

Đại tướng Võ Nguyên Giáp sinh ngày 25/8/1911 tại làng An Xá, xã Lộc Thủy, huyện Lệ Thủy, tỉnh Quảng Bình và mất ngày 4/10/2013 tại Hà Nội, hưởng thọ 103 tuổi.

Ông là một nhà chỉ huy quân sự lỗi lạc, kiệt xuất. Tư lệnh của các Tư lệnh, Chính ủy của các Chính ủy.

Tổng Tư lệnh Quân đội Nhân dân Việt Nam

Bí thư Quân ủy Trung ương

Bộ trưởng Bộ quốc phòng

Bộ trưởng Bộ nội vụ

Phó Thủ tướng Thường trực Chính phủ

Phó Chủ tịch thứ nhất Hội đồng bộ trưởng

Chủ nhiệm Ủy ban khoa học Nhà nước

Chủ nhiệm Ủy ban Quốc gia dân số Việt Nam

Đại biểu Quốc hội khóa I, II, III, IV, V, VI, VII.

Ông cũng là một trong những người đầu tiên góp công thành lập lên nước Việt Nam dân chủ cộng hòa. Là người học trò xuất sắc và gần gũi của Chủ tịch Hồ Chí Minh vĩ đại.

Ông đã trực tiếp chỉ huy và tham gia:

Các chiến dịch của chiến tranh Đông Dương từ 1946 - 1954 đánh đuổi Thực dân Pháp đô hộ. Mà kết thúc là

Tô Phạm Phú Xuyên

chiến thắng vang dội Điện Biên Phủ, lừng lẫy năm châu, chấn động địa cầu.

- Các chiến dịch của chiến tranh Việt Nam từ 1955 - 1975, đánh đổ hoàn toàn Đế quốc Mỹ xâm lược và bẻ lũ tay sai. giải phóng miền Nam, thống nhất đất nước, kết thúc chiến tranh bằng một cuộc tổng tiến công và nổi dậy mùa xuân năm 1975 với chiến dịch Hồ Chí Minh lịch sử, cùng một mệnh lệnh nổi tiếng của Người:

“Thần tốc, thần tốc hơn nữa.

Táo bạo, táo bạo hơn nữa.

Tranh thủ từng phút, từng giờ, xốc tới mặt trận, giải phóng miền Nam, quyết chiến và toàn thắng”.

- Và cuối cùng là cuộc chiến tranh biên giới phía Bắc 1979 chống quân Bành trướng Trung Quốc xâm lược.

Ông cũng là một trong 10 danh tướng tài năng và tiêu biểu của thế giới.

Nhân dịp kỷ niệm 108 năm ngày sinh (1911 - 2019) của Đại tướng, bằng tấm lòng biết ơn và kính yêu vô hạn đối với Người. Qua thời gian nghiên cứu một số tài liệu đã xuất bản đồng thời bản thân cũng may mắn được sống

Võ Nguyên Giáp cuộc đời và sự nghiệp

và làm việc trong thời đại quang vinh của Người. Tôi cũng tranh thủ tóm lược một số sự kiện quan trọng liên quan mật thiết đến cuộc đời và sự nghiệp của Đại tướng. Để mạnh dạn viết nên những vần thơ lục bát quen thuộc dưới dạng diễn ca mang tiêu đề là: “Võ Nguyên Giáp - cuộc đời và sự nghiệp”. Với 1658 câu thơ và 103 hình ảnh minh họa hoặc có thể viết được dài hơn thế nữa song cũng không thể nào ca ngợi hết công lao vĩ đại cũng như nhân cách sống trời biển của Người, một anh hùng giải phóng dân tộc, một Đại tướng huyền thoại của nhân dân ta và thế giới trong hai cuộc kháng chiến thần kỳ chống thực dân Pháp và đế quốc Mỹ xâm lược. Cũng như những đóng góp to lớn của Đại tướng vào công cuộc xây dựng, bảo vệ và đổi mới đưa đất nước ta tiến lên con đường xã hội chủ nghĩa một cách toàn diện và bền vững.

Đại tướng huyền thoại của chúng ta
Mấy ai thế giới sánh được mà
Đức nhân trí dũng đều sáng tỏ
Sử sách muôn đời mãi ngợi ca.

Đây là tác phẩm thứ 2 sau tác phẩm “Trường ca lịch sử Việt Nam” đã được xuất bản và ra mắt bạn đọc vào đầu

Tô Phạm Phú Xuyên

năm ngoái 2018. Lại cũng được viết dưới dạng thể thơ lục bát với nhiều địa danh, tên tuổi, cũng như ngày, giờ diễn ra các trận đánh lịch sử. Bản thân cũng đã hết sức cố gắng nhưng đôi chỗ vẫn chưa được khớp vần, khớp điệu và nội dung cũng chưa được đầy đủ cho lắm, do vậy không thể nào tránh khỏi những sai sót. Rất mong được bạn đọc xa gần quan tâm, chân thành góp ý, để lần xuất bản sau được tốt hơn.

Trong tác phẩm tôi có mượn phép sử dụng một số hình ảnh minh họa của các nhà nghệ sỹ nhiếp ảnh, trong và ngoài nước, được lấy ra từ trang mạng. Rất mong các quý vị cho phép, tôi xin chân thành cảm ơn!

Hà Nội, ngày 25/8/2019

Tác giả

Tô Phạm Phú Xuyên

CÙNG BẠN ĐỌC

Tác giả Tô Phạm Phú Xuyên là một nhà giáo. Ông đã góp phần đào tạo ra rất nhiều cán bộ kỹ thuật về chuyên ngành Công nghệ in, một lĩnh vực rất quan trọng cho sự phát triển văn hóa- khoa học của nước nhà. Nhưng ông lại rất yêu văn thơ và lịch sử dân tộc. Năm ngoái ông cho xuất bản cuốn *Trường ca lịch sử Việt Nam*, một tác phẩm quý giá cho mọi người yêu lịch sử, nhất là các thầy cô giáo và học sinh đang dạy và học môn Lịch sử, một môn học quan trọng nhưng tưởng chừng như khô khan, khó nhớ.

Năm nay ông lại xuất bản cuốn *Võ Nguyên Giáp- cuộc đời và sự nghiệp*, một diễn ca hùng tráng về người anh hùng dân tộc được nhân dân cả nước hết lòng yêu quý, cả thế giới nể trọng.

Với lòng yêu kính Đại tướng, tác giả đã dày công nghiên cứu thân thế, sự nghiệp của vị sáng lập và xây dựng quân đội nhân dân Việt Nam, chỉ huy quân và dân ta dưới sự lãnh đạo của Đảng và Bác Hồ, chiến thắng mọi cuộc chiến tranh xâm lược tàn bạo, dẫn đến chiến thắng lịch sử năm 1975, thống nhất giang sơn đất nước, đưa nhân dân tới cuộc sống ngày càng ấm no, hạnh phúc.

Với văn lục bát quen thuộc, mọi chiến công hiển hách do Đại tướng lãnh đạo được trình bày một cách rõ ràng, dễ thuộc và khắc sâu vào tâm trí người đọc cả một

Tô Phạm Phú Xuyên

trang sử hào hùng từ Cách mạng Tháng Tám tới chiến dịch Hồ Chí Minh lịch sử. Tác giả đã nêu bật được ý nghĩa to lớn của từng chiến dịch với những chi tiết chính xác và qua đó thấy rõ tài năng, trí tuệ, nghị lực của vị Tổng tư lệnh tài hoa Võ Nguyên Giáp.

Cho đến nay đây là bản diễn ca dài nhất, hay nhất về vị Đại tướng vô cùng kính yêu của toàn dân tộc. Tôi thấy không có gì cần bổ sung thêm.

Tuy nhiên, là một cán bộ khoa học, có nhiều cơ hội được làm việc với Đại tướng, tôi muốn viết thêm về công lao của Đại tướng với sự nghiệp phát triển khoa học và giáo dục nước nhà, để thấy rõ hơn về hình ảnh một con người văn võ kiêm toàn.

Xuất thân là một trí thức cách mạng, bác Giáp (hay anh Văn như Bác Hồ và các đồng chí lãnh đạo thường gọi) đã dành rất nhiều tình cảm và tâm trí để xây dựng đội ngũ trí thức Việt Nam, phát triển nền giáo dục và khoa học nước nhà. Năm 1977 bác Giáp được trao nhiệm vụ Phó Thủ tướng phụ trách lĩnh vực Khoa học Kỹ thuật. Từ những năm 1978 bác Giáp đã nhìn thấy vấn đề đẩy mạnh cuộc cách mạng khoa học kỹ thuật trong nông nghiệp nước ta. Bác đánh giá: Nước ta nằm trên bờ biển Thái Bình Dương, cho nên đất, nước, rừng, biển đều có mối liên hệ qua lại và tác động lẫn nhau. Có thể nói rằng: Rừng và biển có tầm quan trọng rất to lớn không những về mặt tiềm năng các sản phẩm quý giá có

Võ Nguyên Giáp cuộc đời và sự nghiệp

thể cung cấp cho xã hội mà còn có vai trò giữ gìn môi trường và cân bằng sinh thái tốt nhất đối với toàn bộ đất đai nước ta, đối với việc phát triển các ngành kinh tế quốc dân trong cả nước. Bác Giáp đề xuất một chiến lược về kinh tế biển và khoa học kỹ thuật về biển. Trong đó việc mở đường ra biển được kết hợp chặt chẽ với quốc phòng. Mục đích lâu dài là chuyển đổi cơ cấu kinh tế ven biển thành miền công nghiệp thủy sản trù phú.

Ngay từ năm 1985 bác Giáp đã đưa ra những kiến nghị sâu sắc về việc đổi mới quản lý trong khoa học và giáo dục. Bác nhấn mạnh đến việc phải có chế độ trả công cho lao động khoa học tương xứng, chấm dứt việc thang lương của thầy cô giáo, kỹ sư... lại thấp hơn cả thu nhập của thầy bói, thầy cúng. Bác Giáp yêu cầu: Giáo dục thế hệ trẻ là một quá trình liên tục từ khi lọt lòng mẹ cho đến lúc trưởng thành và là sự nghiệp của toàn xã hội. Cần phải tạo ra được một môi trường giáo dục thống nhất giữa nhà trường, gia đình và xã hội, đảm bảo giáo dục toàn diện, giáo dục thường xuyên, giáo dục liên tục, thực hiện được sự kết hợp chặt chẽ giữa giáo dục chính trị, tư tưởng và lối sống xã hội chủ nghĩa, phổ cập văn hóa, khoa học, kỹ thuật và công nghệ song song với phổ cập nghề nghiệp.

Mỗi lần về thăm quê, bác Giáp đều hỏi lãnh đạo tỉnh về những người biết vượt khó, khắc phục điều kiện thiên nhiên khắc nghiệt để vươn lên trong sản xuất, làm

Tô Phạm Phú Xuyên

giàu cho bản thân, cho quê hương. Đến thăm mẹ Phạm Thị Nghiêng, người anh hùng lao động vì thành tích trồng rừng chắn cát, bác Giáp nói: *Nếu không có những cuộc chiến tranh và không trở thành một vị tướng cầm quân, tôi rất muốn làm một người trồng rừng chắn cát cho quê hương như mẹ Nghiêng.* Đến thăm người nông dân Ngô Văn Lý, người đã trồng hàng chục hecta cây huỳnh, một loại gỗ tốt để đóng thuyền mà các nhà khoa học chưa làm nổi, bác Giáp khen ngợi: *Anh xứng đáng là một chiến sĩ quân đội nhân dân, một cựu chiến binh, một tiến sĩ thực hành như người dân đã phong cho.*

Giới trí thức Việt Nam luôn ghi nhớ công ơn Đại tướng Võ Nguyên Giáp, không chỉ là một vị tướng tài mà còn là một nhà lãnh đạo sáng suốt đã góp phần lớn lao vào sự nghiệp phát triển nền khoa học và giáo dục nước nhà.

Hà Nội, ngày 10 tháng 9 năm 2019
GS.TS – Nhà giáo Nhân dân
Ủy viên Hội đồng Quốc gia
giáo dục và phát triển nhân lực

Nguyễn Lâm Dũng

ĐÔI LỜI CHIA SẺ

Đại tướng Võ Nguyên Giáp - Người học trò xuất sắc của Chủ tịch Hồ Chí Minh, người anh cả của Quân đội Nhân dân Việt Nam. Người là Tư lệnh của các Tư lệnh, Chính ủy của các Chính ủy trong Quân đội Nhân dân Việt Nam. Cuộc đời và sự nghiệp của Đại tướng gắn liền với những biến cố thăng trầm của Cách mạng Việt Nam trong thế kỷ 20, đặc biệt trong hai cuộc kháng chiến thần thánh chống Pháp và chống Mỹ của dân tộc.

Mới gần bốn mươi tuổi đời, xuất thân từ một nhà giáo, chưa từng kinh qua một trường lớp quân sự nào, nhưng với trí thông minh, khả năng quân sự thiên bẩm cùng vốn sống thực tiễn phong phú và ý chí cách mạng tuyệt vời. Ông đã được Đảng, Bác Hồ trao quân hàm Đại tướng với trọng trách xây dựng, lãnh đạo, chỉ huy Quân đội nhân dân và đã cùng với toàn dân làm nên chiến công hiển hách trong thế kỷ 20 đem lại thống nhất, độc lập tự do cho đất nước.

Cuộc đời và sự nghiệp của Đại tướng Võ Nguyên Giáp thực sự đã trở thành huyền thoại không chỉ trong mỗi người dân Việt Nam mà còn trong bạn bè quốc tế. Rất nhiều sách báo và các ấn phẩm trong và ngoài nước

Tô Phạm Phú Xuyên

đã viết, ca ngợi về Đại tướng. Có những tờ báo, tạp chí, viện nghiên cứu có uy tín trên trường quốc tế xếp Ông là một trong 10 danh tướng vĩ đại trong lịch sử nhân loại. Điều đó nói lên tầm vóc, sự ảnh hưởng của Ông đối với lịch sử đất nước trong thời đại Hồ Chí Minh.

Những bài nói, bài viết về Ông có ở nhiều dạng khác nhau, từ những bài báo, bài thơ ngắn đến các công trình nghiên cứu tầm cỡ như tiểu luận, luận văn dày dặn hoặc những tác phẩm sân khấu, điện ảnh đặc sắc. Nhưng viết về cuộc đời và sự nghiệp của Ông dưới dạng một diễn ca thì tác giả Tô Phạm Phú Xuyên là người đầu tiên thể hiện. Với 1658 vần thơ lục bát, một thể thơ đặc sắc mang âm hưởng ca dao, dễ đọc, dễ nhớ, dễ thuộc rất phù hợp cho mọi lứa tuổi và mọi trình độ. Tác giả đã dày công sưu tầm nghiên cứu các sử liệu, các sự kiện mà Đại tướng đã tham gia trong dòng chảy của dân tộc để nêu bật những đóng góp to lớn của Đại tướng với đất nước chủ yếu về quân sự trong hai cuộc kháng chiến.

Bằng cách lựa chọn năm chiến dịch có tính chất điển hình, mà thắng lợi hoặc thất bại của một trong các chiến dịch đó đều có tác động rất lớn, mang tính quyết định đến tiến trình của cách mạng Việt Nam. Bằng lối “kể chuyện” dung dị tác giả đã dẫn giải cho người đọc tiếp cận một

Võ Nguyên Giáp cuộc đời và sự nghiệp

cách rất tự nhiên, dần dần đến lôi cuốn, say mê những vấn đề tưởng chừng khô cứng mà nhiều người hiện nay đang quan niệm. Tôi tin tưởng một cách chắc chắn rằng sau khi đọc xong tác phẩm này thì mọi người nhất là các cháu học sinh đều nói rằng: học sử, thuộc sử, hiểu sử không có gì phức tạp cho lắm.

Đã từng là một thầy giáo, một người yêu văn thơ, đặc biệt là lịch sử dân tộc, tác giả Tô Phạm Phú Xuyên luôn suy nghĩ về dạy sử, học sử, làm sao cho: “Dân ta phải biết sử ta, cho tường gốc tích nước nhà Việt Nam” (Hồ Chí Minh). Diễn ca này ra đời không những để ca ngợi công lao hiển hách của vị Đại tướng lừng danh, niềm tự hào của cả dân tộc Việt Nam mà còn góp phần làm cho việc dạy sử, học sử trở nên nhẹ nhàng, lôi cuốn, nhất là đối với lứa tuổi học sinh. Với khả năng khái quát văn thơ của mình, tác giả đã biến những súng đạn, xe tăng, đại bác... Những số liệu khô cằn trở thành sống động làm cho người đọc hình dung được, hiểu được toàn bộ tiến trình của toàn bộ chiến dịch cũng như kết quả, ý nghĩa của nó trong sự nghiệp chung của đất nước. Điều đó thật đáng quý biết bao.

Tuy nhiên cuộc đời và sự nghiệp của Đại tướng không chỉ dừng lại ở năm “chiến dịch” này. Trải qua cuộc đời

Tô Phạm Phú Xuyên

hơn một thế kỷ, hơn 70 năm hoạt động cách mạng phong phú và sôi nổi của mình, Đại tướng có những đóng góp vô cùng to lớn cho Đảng, cho đất nước, cho dân tộc trong các lĩnh vực giáo dục, văn hóa xã hội, khoa học kỹ thuật... Trên hết đó là một tâm hồn, một nhân cách cao đẹp, suốt đời vì đất nước, vì nhân dân, sống cũng vì đất nước, chết cũng vì đất nước. Đúng như tinh thần câu đối ai đó đã kính tặng Đại tướng:

***VĂN LO VẠN NƯỚC VẤN THÀNH VÕ
VÕ THẤU LÒNG DÂN VÕ HÓA VẤN.***

Hà Nội, ngày 15 tháng 9 năm 2019
Nguyên Tư lệnh Binh đoàn Quyết Thắng
Nguyên Phó giám đốc Học viện Quốc phòng

Trung tướng: Tô Đình Phùng

TÔ PHẠM PHÚ XUYÊN

Sinh năm: 1958

Quê quán: Đại Thịnh, Mê Linh, Hà Nội

Trú quán: trường Cao đẳng Công nghiệp in Hà Nội

Nghề nghiệp: Giáo viên trường Cao đẳng Công nghiệp in Hà Nội

Hội viên CLB thơ Việt Nam quận Bắc Từ Liêm & Cầu Giấy, Trung tâm VHNT Thăng Long Văn hiến.

Điện thoại: 0912 337 646

Gmail: phamphuxuyen58@gmail.com

Võ Nguyên Giáp cuộc đời và sự nghiệp

ĐẠI TƯỚNG VÕ NGUYÊN GIÁP
(1911 - 2013)

**VÕ NGUYỄN GIÁP
CUỘC ĐỜI VÀ SỰ NGHIỆP**

Quảng Bình quê mẹ đẹp sao
Sinh ra Đại tướng thuở nào còn đây
Hơn trăm năm bấy nhiêu ngày
Làm nên lịch sử xưa nay chưa từng
Chiến công hiển hách lẫy lừng
Đánh Pháp, đuổi Nhật, Tưởng từng phải thua
Điện Biên vang dội năm xưa
Mốc son chói lọi nhưng chưa vẹn toàn
Mỹ kia chúng thật bạo tàn
Đổ quân xâm lược hoàn toàn miền Nam
Cuối cùng chúng cũng phải tan
Bởi có Đại tướng Việt Nam anh hùng

THỜI NIÊN THIẾU

Tại làng An Xá quê hương
Hai năm tháng Tám (25/8) ngày thường tiết thu
Trời xanh rẽ đám mây mù
Mẹ hiền sinh bé khôi ngô tuyệt vời

Tô Phạm Phú Xuyên

Hương thơm tỏa ngát muôn nơi
Bốn phương mát mẽ đất trời nở hoa
Tiếng chim ríu rít vang xa
Mừng vui đón bé đã ra chào đời
Tháng ngày bé lớn bé chơi
Thương cha vất vả nên thời chăm ngoan
Lo toan mẹ chịu khó làm
Nuôi con ăn học trưởng thành mai sau

*Hình ảnh thân thuộc của con đò bên bến sông An Thủy
của quê hương Lệ Thủy, Quảng Bình*

Võ Nguyên Giáp cuộc đời và sự nghiệp

Nước non đang buổi cơ cầu
Dân ta nô lệ, dãi dầu lầm than
Thực dân chúng thật bạo tàn
Kết bè Phong kiến nên càng khổ hơn
Vết vợ bóc lột chẳng còn
Đâu đâu cũng cảnh sống mòn quanh năm
Thiếu ăn đói rét âm thầm
Bao giờ cuộc sống mới đằm ấm yên?

Thân sinh cụ Võ Quang Nghiêm
Học tài thi phận liên miên tới giờ
Một chín mười tám (1918) vẫn chưa
Mấy lần không đỗ, chí thừa nho gia
Cụ về dạy học tại nhà
Kiêm nghề bốc thuốc để mà giúp dân
Xóm làng tôn trọng ân cần
Vì cụ luôn sống nghĩa nhân thương người
Dạy con phải sống hồng tươi
Thương người như thể mình thương thân mình
Cả đời cụ sống anh minh
Giản dị, thanh bạch, nghĩa tình ngoài trong

Tô Phạm Phú Xuyên

Khuyên con nên nếp gia phong
Sống đừng thất lễ thì lòng mới an
Cụ vừa dạy học vừa làm
Chăm vườn, cấy lúa, lo toan sớm chiều
Thời gian chưa được bao nhiêu
Thì cuộc kháng chiến một chiều nổ ra
Giặc Pháp ập tới đây nhà
Bắt đưa đi Huế khảo tra hành hình
Vợ con cùng với gia đình
Không biết giờ cụ tình hình ra sao

*Ngôi nhà nơi Đại tướng sinh ra và lớn lên tại làng An Xá,
xã Lộc Thủy, huyện Lệ Thủy, Quảng Bình*

Võ Nguyên Giáp cuộc đời và sự nghiệp

Về sau mới có tin vào
Nhà tù cụ mất đã bao năm rày
Cháu con xót cảm thương thay
Kiếm tìm thấy mộ cũng may lắm rồi
Một chín bảy bảy (1977) một thời
Vào đưa mộ cụ về nơi quê nhà

Võ Nguyên Giáp giống cụ bà
Hình hài yêu dấu ban ra cho người
Tâm vóc khuôn mặt đẹp tươi
Với vầng trán rộng sáng ngời thông minh
Dáng người thấp đậm mẹ mình
Hồng hào khỏe mạnh mang hình của cha
Mắt hiền nhân hậu vị tha
Hồn nhiên cương nghị thật là mến yêu
Long lanh trí tuệ hơn nhiều
Ngắm đôi mắt ấy càng yêu kính Người
Cụ bà chăm chỉ mọi nơi
Đi chợ, cấy lúa một thời khó khăn
Lớn lên Liên, Điểm* đỡ đần
Chèo đò, chạy chợ buôn gần bán xa

* Hai người chị gái của Võ Nguyên Giáp

Tô Phạm Phú Xuyên

Để cù cơm nước ở nhà
Gia đình hạnh phúc thật là ấm êm
Một chín năm hai (1952) ra miền
Chiến khu Việt Bắc cù yên trong lòng
Kháng chiến chống Pháp thành công
Cụ về Hà Nội sống cùng cháu con
Một chín sáu một (1961) thân mòn
Cụ ốm rồi mất nước non cũng buồn
Trải bao nắng lửa mưa tuôn
Tuổi thơ đã hiểu ngọn nguồn trước sau

Trường Quốc học Huế nơi Đại tướng đã từng học thời niên thiếu

Võ Nguyên Giáp cuộc đời và sự nghiệp

Vào trường tiểu học dẫn đầu
Thông minh học giỏi ít đâu sánh bằng
Đầu năm một chín hai năm (1925)
Học xong tiểu học anh vào miền Trung
Vượt qua sông suối ngàn trùng
Đến cố đô Huế để cùng ôn thi
Kết quả điểm đỗ thứ nhì
Hai năm sau đó phải đi khỏi trường
Bởi vì có chuyện bất thường
Tổ chức bãi khóa vì thương bạn nhiều
Nguyễn Chí Diểu, Nguyễn Hải Triều
Phan Bôi cùng với số nhiều sinh viên
Đều bị trường đuổi đi liền
Về quê nhưng vẫn một niềm tin yêu

Sau đó được Nguyễn Chí Diểu (Diểu)
Động viên giới thiệu tham gia Đảng này
“Tân Việt Cách mạng” cũng hay
Chủ nghĩa dân tộc những ngày đầu tiên
Đảng mang màu sắc búa liềm
Chủ trương đánh Pháp tiến lên hòa bình
Xây dựng đất nước văn minh
Bình đẳng, bác ái, nghĩa tình toàn dân

Tô Phạm Phú Xuyên

Thời gian chưa được bao tuần
Ông Nguyễn Chí Diểu lại bàn với anh
Vào Huế để kiếm việc làm
Tại Nhà xuất bản Quan Hải Tùng Thư
Sau lại chủ động giã từ
Sang báo Thúc Kháng tâm tư tràn đầy
Học nghề viết báo từ đây
Miệt mài chăm chỉ mỗi ngày sáng tươi

THỜI THANH NIÊN

Tháng Mười một chín ba mươi (1930)
Xô viết Nghệ Tĩnh một thời đáng ghi

Đại tướng Võ Nguyên Giáp và người vợ liệt sỹ Nguyễn Thị Quang Thái

Võ Nguyên Giáp cuộc đời và sự nghiệp

Bị Thực dân Pháp bắt đi
Nhà lao Thừa Phủ chúng thì giam anh
Chị Quang Thái đẹp hiền lành*
Những năm hoạt động chân thành bên nhau
Đắp xây nên mối tình đầu
Cũng bị giặc bắt sau anh mấy ngày
Một chín ba một (1931) may thay
Nhờ “Cứu tế đỏ” chiều nay ra tù
Viên công sứ Pháp vẫn thù
Cấm anh ở lại Huế giờ ra đi
Về Hà Nội học trường gì?
Học trường ALbert Sari đỗ bằng
Cử nhân luật suốt mấy năm
Đỗ bằng ưu tú anh giành điểm cao
Do bận hoạt động phong trào
Chương trình bỏ dở làm sao bây giờ
Kinh tế chính trị luật sư
Năm thứ tư bỏ nên chưa có bằng

** Liệt sỹ Nguyễn Thị Quang Thái là em gái của nhà Cách mạng Nguyễn Thị Minh Khai và là người vợ đầu của Đại tướng, được tổ chức lễ cưới vào năm 1935.*

Tô Phạm Phú Xuyên

Mất công ăn học mấy năm
Nhưng vì Cách mạng bằng anh xem thường*
Mặt trận dân chủ Đông Dương
Cùng nhau sáng lập chủ trương thi hành
Anh làm Chủ tịch ủy ban
“Bắc Kỳ báo chí” những năm tháng đầu
Cũng vì am hiểu rất sâu
Tham gia Thành lập báo No Tre vờ*
“Tin tức”, “Dân chúng”, bấy giờ*
Anh làm biên tập chẳng lơ là gì
Tháng Năm ba chín (5/1939) lại thì
Nhận dạy lịch sử trường tư một thời *

Võ Nguyên Giáp từng dạy môn lịch sử tại trường tư thục Thăng Long

Võ Nguyên Giáp cuộc đời và sự nghiệp

Thật là hiếm có trên đời
Người như anh đó mấy nơi có nào
Thật là cảm phục biết bao
Bấy năm mà đã gửi trao bao tình

BẮT ĐẦU SỰ NGHIỆP QUÂN SỰ

Tháng Năm một chín bốn mươi (5/1940)
Bí danh tên gọi Hoài Nam để cùng
Phạm Văn Đồng đến Cao Bằng
Rồi sang Trung Quốc gặp Bác Hồ Chí Minh
Đảng cộng sản thật chí tình
Anh xin ra nhập thấy mình vui sao

** Sau khi nhận bằng cử nhân luật năm 1937, năm sau anh học tiếp chương trình kinh tế chính trị luật sư. Do bận hoạt động Cách mạng, năm thứ tư anh bỏ dở nên chưa có bằng.*

** Báo Tin tức, báo Dân chúng*

** Báo tiếng Pháp “Tiếng nói của chúng ta”*

** Trường tư thục Thăng Long, Hà Nội.*

Tô Phạm Phú Xuyên

Bắt đầu hoạt động phong trào
“Đồng minh Độc lập” vui nào bạn ơi
Cùng chống phát xít cho đời
Đấu tranh giải phóng đất trời Việt Nam
Xây dựng cơ sở cùng làm
Mở lớp Quân sự Cao Bằng Việt Minh
Hai hai, bốn bốn (22/12/1944) một mình
Thành lập đội Giải phóng quân Tuyên truyền
Trên cương vị mới gắn liền
Tổng chỉ huy trưởng làm nên một thời

*Võ Nguyên Giáp trong buổi lễ thành lập đội
Việt Nam Tuyên truyền Giải phóng quân*

Võ Nguyên Giáp cuộc đời và sự nghiệp

Rồi Tổng tư lệnh lại kiêm
Bí thư Quân ủy Trung ương nước mình

ĐẠI TƯỚNG ĐẦU TIÊN CỦA QUÂN ĐỘI NHÂN DÂN VIỆT NAM

Việt Nam có một không hai
Có Võ Nguyên Giáp thực tài biết bao
Không học trường quân sự nào
Được phong Đại tướng mà sao vẫn tài
Sau này phóng viên nước ngoài
Hỏi Bác* phong tướng theo nguyên tắc nào?
Chưa qua các cấp mà sao*
Phong ngay đại tướng lẽ nào Bác ơi!
Bác Hồ thẳng thắn trả lời:

“Người nào mà đánh thắng được đại tá thì phong đại tá, đánh thắng thiếu tướng thì phong thiếu tướng, đánh thắng trung tướng thì phong trung tướng, đánh thắng đại tướng thì phong đại tướng”.

* Bác Hồ

* Từ hạ sỹ quan đến thượng tướng.

Tô Phạm Phú Xuyên

Thật là có một trên đời
Thế gian chưa có một nơi nào làm
Người* thật xứng đáng Người ơi!
Đức, nhân, trí, dũng ngàn đời không quên
Người cùng Đảng, Bác xây nền
Tự do, độc lập, khắp trên cõi bờ
Đời Người là cả bài thơ
Tướng tài kiệt xuất dân thờ, dân yêu
Công lao to lớn thật nhiều
Hiến cho Tổ quốc bao điều vẻ vang

*Đại tướng chụp với bố mẹ, con gái Võ Hồng Anh (áo trắng)
và các cháu năm 1946*

Võ Nguyên Giáp cuộc đời và sự nghiệp

Tháng Tám một chín bốn năm
Ông vào Thường vụ Trung ương Đảng liền
Rồi lại trở thành ủy viên
Của Bộ Chính trị đầu tiên nước mình
Chỉ huy quân đội tài tình
Nghệ thuật lấy ít mà tinh địch nhiều
Thô sơ vũ khí mà siêu
Để thắng hiện đại là điều phải nên
“Chiến tranh nhân dân vững bền”
Tư tưởng quân sự làm nên chói ngời
Kế thừa quan điểm Bác* ơi!
Tinh hoa nghệ thuật từ thời tổ tiên
Tri thức quân sự gắn liền
Rút từ thế giới các miền gần xa
Cùng với kinh nghiệm của ta
Làm nên chiến thắng thật là vinh quang
Chiến lược, chiến thuật rõ ràng
Quân dân rèn luyện để càng tiến xa.

* Võ Nguyên Giáp

* Võ Nguyên Giáp

**CÁC CHIẾN DỊCH
ĐẠI TƯỚNG ĐÃ THAM GIA VÀ CHỈ HUY**

**CHIẾN DỊCH VIỆT BẮC
THU ĐÔNG 1947**

Việt Bắc rừng núi xa xôi
Địa thế hiểm trở đất trời tạo lên
Khi có giặc ích lợi liền
Tác chiến thuận lợi địch điên khó lường
Là nơi Bác với Trung ương
Chọn làm căn cứ mở đường dài lâu

Từ trái sang: Trường Chinh, Hồ Chí Minh, Phạm Văn Đồng, Võ Nguyên Giáp

Võ Nguyên Giáp cuộc đời và sự nghiệp

Chợ Đồn, Chiêm Hóa là đầu
Sơn Dương, Định Hóa, Đại Từ Thái Nguyên
Từ đây lãnh đạo tuyên truyền
Chín năm kháng chiến một miền lưu danh
Thực dân ra sức hoành hành
Đầu năm bốn bảy (1947) họp nhanh chúng thì
Tổng tư lệnh Pháp Va Luy
Lệnh giao cho tướng Salan đốc lòng
Chuẩn bị kế hoạch tấn công
Tiến lên Việt Bắc để hồng diệt ta
Mục tiêu của chúng đề ra:
Phá vỡ quân sự cùng là Việt Minh
Đồng thời kiểm soát tình hình
Biên giới Trung - Việt chúng rình ngày đêm

LỰC LƯỢNG THAM CHIẾN

Tham gia chiến dịch hai bên
Vạn rưỡi quân Pháp điều lên trên này
Vũ khí của chúng nhiều thay
Pháo binh, tàu chiến, máy bay hơn mình
Thủy binh cùng với bộ binh
Trang bị hiện đại quân mình kém xa

Tô Phạm Phú Xuyên

Vũ khí chỉ có gọi là
Súng trường, súng kíp cùng ba bom càn*
Thêm mấy khẩu pháo làng nhàng
Không xe cơ giới, chục ngàn quân dân
Bác Giáp lãnh đạo toàn quân
Tổng chỉ huy trưởng đánh tan giặc thù

DIỄN BIẾN CHIẾN DỊCH

GIAI ĐOẠN 1

Tháng Mười một sớm cuối thu
Chiến dịch Việt Bắc bắt đầu từ đây

Một bữa cơm của Đại tướng với Bác Hồ ở Việt Bắc.

Võ Nguyên Giáp cuộc đời và sự nghiệp

Mùng bảy tháng Mười bị vây (7/10)
Căn cứ Cách mạng giặc vây đêm ngày
Chúng tin không chóng thì chầy
Phải xóa Việt Bắc từ ngày đầu tiên
Đổ quân rầm rộ xuống liền
Tám trăm tên lính dưới quyền chỉ huy
Của tên đại tá Hen ri
Lệnh cho thuộc hạ cùng thì tuân theo
Xua quân chúng chiếm một lèo
Hai đường thủy bộ vượt đèo tấn công
Đầu tiên chúng chiếm chợ Đồn
Phủ Đoan, Chiêm hóa, chỉ trong năm ngày*
Tháng Mười, mười bảy (17/10) sớm nay
Tám ngàn lính bộ tiến ngay tức thì
Chỉ huy đại tá An Fi*
Lạng Sơn tràn xuống cùng thì Đồng Đăng
Đông Khê rồi tới Cao Bằng
Tiến xuống Bắc Cạn sẵn sàng bao vây
Chiến khu Việt Bắc những ngày
Quân dân ta đã trận bầy đợi người

* *Bom ba càng*

* *Từ ngày 8 - 13/10/1947*

**An dré Beru Fíc*

Tô Phạm Phú Xuyên

Sớm hôm mừng tám tháng Mười (8/10)
Đại đội độc lập cùng thời dân quân
Tập kích nhiều đợt xuất thần
Tại các địa điểm Ngân Sơn, chợ Đồn
Làm cho giặc Pháp kinh hồn
Diệt 2 trung đội số còn rút nhanh
Đại đội nội vụ mười lăm (15)
Nhiệm vụ bảo vệ trung tâm chống càn
Chính phủ cùng với cơ quan
Khẩn trương sơ tán các ban an toàn

*Bác Hồ với đồng chí Phạm Văn Đồng và
Đại tướng Võ Nguyên Giáp tại ATK Định Hóa*

Võ Nguyên Giáp cuộc đời và sự nghiệp

Tháng Mười, mùng chín (9/10) bắn tan
Máy bay vận tải sỹ quan tùy tùng
Chúng đi thị sát chiến trường
Bị ta bắn cháy tử thương giữa trời
Mười hai quan lính đáng đời
Cùng viên đại tá đồng thời ra ma
Thu về bản kế hoạch là:
“Bao vây Việt Bắc” để mà triệt ta
Sông Lô mặt trận mở ra
Mục tiêu ngăn chặn cùng là tiến binh
Diệt quân thủy bộ đánh mình
Không cho tiếp tế viện binh đến gần

Triển khai kế hoạch đánh dần
Tiến tới bẻ gãy phía tây gọng kìm
Chỉ huy trưởng Trần Tử Bình
Mưu trí dũng cảm quân mình thắng to
Đường ba* mặt trận giao cho
Tướng Hoàng Văn Thái liệu lo chu toàn

* Đường số 3

Tô Phạm Phú Xuyên

Nhiệm vụ tiêu diệt quân quan
Trên đường Bắc Cạn, Cao Bằng quê hương
Bảo vệ Chính phủ Trung ương
Cơ quan đầu não chiến trường của ta

Mặt trận đường bốn* nơi xa
Có Võ Đại tướng tài ba kiên cường
Mười bốn* Thường vụ Trung ương
Thông qua chỉ thị chủ trương tiến hành
Phá tan cuộc “tấn công nhanh”
Chiến thắng Việt Bắc quyết giành về ta

Những giây phút đầy cảm động của Bác Hồ tại chiến khu Việt Bắc

Võ Nguyên Giáp cuộc đời và sự nghiệp

Võ Nguyên Giáp đã đưa ra
Công thức chiến thuật thật là mới thay
Quân dân thực hiện làm ngay
“Đại đội độc lập - tiểu đoàn tập trung”
Cơ động quyết đánh đến cùng
Làm cho giặc Pháp hãi hùng thất kinh
Khắp trên mặt trận Việt Minh
Chiến đấu anh dũng, kiên trinh vững vàng
Đẩy lùi từng bước quân quan
Làm cho giặc Pháp hoang mang từng ngày

Mười lăm tháng Mười (15/10) hôm nay
Chủ lực của Bộ điều ngay tiểu đoàn
Cùng khẩu đội pháo đánh tan
Hai trăm quân địch ngập tràn máu xương
Còn lại một lũ bị thương
Tháo chạy lê lết trên đường rút quân
Hai mốt (21/10) lệnh xuống tiểu đoàn
Diệt đại đội Pháp máu loang chợ Đồn

* Đường số 4

* 14/10/1947

Tô Phạm Phú Xuyên

Hai hai (22/10) tự vệ Tuyên Quang
Địa lôi phục kích diệt làm bị thương
Một trăm lính Pháp trên đường
Phủ Thông, Bắc Cạn nêu gương diệt thù
Phục kích nhiều trận giặc thua
Đuổi cho quân địch chạy ùa hết oai
Không dám sục sạo ra ngoài
Cụm co chúng chỉ an bài trong dinh
Pháo ta thực hiện nghi binh
Cơ động linh hoạt bắn chìm tàu ghe

Chủ tịch Hồ Chí Minh và Hội đồng Chính phủ nghe Đại tướng Võ Nguyên Giáp báo cáo tình hình chiến dịch Việt Bắc, Thu Đông 1947

Võ Nguyên Giáp cuộc đời và sự nghiệp

Toàn bộ quân Pháp trên bè
Đều bị chết đuối máu me nổi mào
Thả dù tiếp tế Tuyên Quang
Và vùng Tuyên Hóa nhưng càng khốn ra
Báo chí Pháp gọi đây là:
“Bi kịch thảm hại” thầy ma Đoàn Hùng
Tháng Mười, hai chín (29/10) nổ tung
Bộ đội pháo kích đoạn vùng Bản Sao
Đèo Bông Lau nhớ ngày nào
Ba mươi xe cháy lật nhào xuống khe

Bọc thép hộ tống mấy xe
Cũng bị đốt cháy mà nghe tiêu điều
Hơn hai trăm lính bị thiêu
Một số bị bắt cùng nhiều quân trang
Ta thu nhiều chiến lợi hàng
Làm cho quân địch ngày càng hoang mang
Tấn công liên tiếp trên đàng
Đường ba, đường bốn trên toàn sông Lô
Bao vây chủ động bất ngờ
Tấn công quân Pháp chợ Đồn, Ngân Sơn
Bạch Thông, chợ Rã cũng chồn
Rút lui cục bộ đêm hôm thắm sâu

Tô Phạm Phú Xuyên

Kế hoạch Le - a mở đầu
Đã bị phá sản chỉ sau ba tuần

GIAI ĐOẠN 2

Tháng Mười một, sớm hai mươi*
Đợt tấn công mới Xanh - Tuya mở màn
Hành quân giặc lại quét càn
Đến vùng tứ giác Thái Nguyên, Việt Trì
Đài phát thanh chúng phá đi
Cướp được két bạc cùng thì máy in

Bác Hồ thăm đồng bào các dân tộc vùng núi Việt Bắc

Võ Nguyên Giáp cuộc đời và sự nghiệp

Giải thoát cho những con tin
Chúng còn bắt bố hơn nghìn người dân
Chiếm lại mỏ kẽm Cao Bằng
Mỏ chì, mỏ thiếc, mỏ vàng Tuyên Quang
Bất ngờ sau trận bàng hoàng
Ta tổ chức lại Cao Bằng, Lạng Sơn

Địch quân thiệt hại phải chồn
Sông Gâm, Chiêm Hóa, những đòn thất kinh
Tướng giặc xét thấy tình hình
Không thể thắng nổi, thành linh rút quân
Quân ta thừa thế đánh tràn
Đêm ba mươi (30/11) đó trung đoàn bảy hai (72)
Cùng với du kích miệt mài
Phủ Thông tập kích đồn Tây lần đầu
Năm mươi lính Pháp về châu
Chết trong công sự một màu máu loang
Quân Pháp hoảng hốt kinh hoàng
Quyết định rút hẳn mưu toan bất thành

Võ Nhai, Định Hóa rút dần
Bỏ lại tất cả chẳng cần chờ đi

* 20/11/1947

Tô Phạm Phú Xuyên

Trận đánh xuất sắc nhất nhì
Đèo Giàng phục kích giết đi giặc nhiều
Sáu mươi lính địch bị thiêu
Mười bảy xe cháy thu nhiều quân trang
Vũ khí, quân dụng tiền vàng
Trên đường rút chạy chúng càng thêm lo
Việt Minh nay đã thắng to
Tủi cho giặc Pháp dở trò chẳng nên
Chiến dịch kết thúc toàn miền
Ta mừng chiến thắng khắp trên núi rừng

*Bác Hồ cùng đội bảo vệ ở chiến khu Việt Bắc
trong cuộc kháng chiến chống Pháp*

KẾT THÚC

Kết thúc chiến dịch thu đông
Quân ta đã loại khỏi vòng chiến khu
Sáu ngàn (6000) lính bộ, lính dù
Gần ba trăm (300) lính bắt tù hàng binh
Mười sáu (16) tàu chiến bị chìm
Ca nô ba tám (38) chiếc, bị chìm đáy sông
Ba trăm (300) xe chết giữa đồng
Máy bay bị cháy trên không rục rờ
Mười tám (18) chiếc bị bắn rơi
Pháo lớn, pháo nhỏ không nơi đường về
Quân dân sung sướng hả hê
Súng trường, súng máy nhiều ghê mấy ngàn
Thu mấy chục tấn quân trang
Cùng nhiều quân dụng, thùng hàng lương khô
Các cánh quân Pháp bấy giờ
Trên đường rút chạy bỏ phò, xác xơ
Thất bại giặc Pháp chẳng ngờ
Chiến dịch kết thúc thua to giặc buồn

Tô Phạm Phú Xuyên

TỔNG KẾT CHIẾN DỊCH

Tổng kết chiến dịch thu đông
Phá tan kế hoạch tấn công kẻ thù
Bảo toàn đầu não chiến khu
Nâng sức chiến đấu cho dù hy sinh
Bảo vệ được Chính phủ mình
Căn cứ Việt Bắc hồi sinh từng ngày
Chiến dịch ta đánh rất hay
Là thắng lợi lớn trận này đầu tiên
Phá tan kế “mỳ ăn liền”
Của đế quốc Pháp trên miền núi xanh

Chiến sỹ pháo binh trong chiến dịch Việt Bắc, thu đông 1947

Võ Nguyên Giáp cuộc đời và sự nghiệp

Phá tan kế hoạch “thắng nhanh”
Buộc Pháp mất thế trở thành “đánh lâu”
Kéo căng lực lượng từ đầu
Vào bẫy giăng sẵn chúng đâu có ngờ
Cho dù Pháp mạnh nhưng giờ
Thắng sao trí tuệ Bác Hồ Chí Minh
Lại thêm Đại tướng tài tình
Chỉ huy xuất sắc quân mình cật công.

*Bác Hồ cùng Đại tướng Võ Nguyên Giáp
tại mặt trận Đông Khê, Lạng Sơn, năm 1950*

CHIẾN DỊCH BIÊN GIỚI 1950

Chiến dịch biên giới thu đông
Còn gọi chiến dịch “Lê Hồng Phong hai”
Chiến dịch này chỉ kéo dài
Trong vòng một tháng triển khai để nhằm:
Phá thế cô lập cho nhanh
Bảo vệ Việt Bắc an toàn của ta

*Bác Hồ cùng các đồng chí trong Thường vụ Quân ủy Trung ương bàn
kế hoạch mở chiến dịch Biên Giới*

Võ Nguyên Giáp cuộc đời và sự nghiệp

Khai thông biên giới để mà
Mở cầu tiếp vận Trung Hoa giúp mình
Mục tiêu nữa để dụng binh
Mở rộng căn cứ yên bình Trung ương
Diệt binh lực địch đang cường
Cùng quân đồn trú biên cương núi rừng
Thử nghiệm chiến dịch đã từng
Kinh nghiệm đánh lớn của mình ra sao

BỐI CẢNH

Một chín bốn chín đầu năm (1949)
Quân Pháp chưa thể tiến nhanh đánh mình
Về việc kiểm soát tình hình
Đồng bằng Bắc bộ Việt Minh lấn dần
Tổ chức lực lượng quân dân
Đại đoàn linh tám (308), Đại đoàn linh tư (304)
Hai trung đoàn mạnh bảy tư (174)
Và hai linh chín (209) từ từ ém quân
Sẵn sàng cơ động khi cần
Địa phương kết hợp giữ làng giữ quê

* Từ 16/9/ - 16/10/1950

Tô Phạm Phú Xuyên

Mở rộng quan hệ mọi bề
Liên Xô, Trung Quốc cùng thì đông Âu
Việt kiều tại Pháp tình sâu
Tổ chức cánh tả buổi đầu vui sao
Tác động mạnh đến phong trào
Phản đối cuộc chiến lên cao bấy giờ

MỤC TIÊU CUỘC CHIẾN

Trước tình hình mới Đông Dương
Pháp lại liên tiếp tăng cường thêm quân

Bác Hồ tại mặt trận Đông Khê trong chiến dịch Biên giới 1950

Võ Nguyên Giáp cuộc đời và sự nghiệp

Âu Phi hai một (21) tiểu đoàn
Thực hiện chiến lược “Da vàng chiến tranh”*
Lại tăng ba sáu (36) tiểu đoàn
Ngụy quân bản xứ ngày càng đông lên
Nước Mỹ cũng nhảy vào liền
Viện trợ cho Pháp nhiều tiền đô la
Lại giúp quân của Quốc gia*
Chúng hợp nhau lại đánh ta đến cùng
Ra Va* là tướng rất hung
Bay sang nghiên cứu tình hình nước ta
Kế hoạch chúng vạch ra là:
“Tăng viện và dẫn quân ra Bắc Kỳ”
Từ đó mở rộng phạm vi
Đồng bằng và cả trung du rất cần

Tăng cường phòng thủ làm nhanh
Phong tỏa biên giới lệnh hoàn thành ngay
Lại điều vô số máy bay
Cùng nhiều trọng pháo quyết xoay thế cờ

* *Da vàng hóa chiến tranh*

* *Quân Quốc gia Bảo Đại*

* *Re Vers*

Tô Phạm Phú Xuyên

Quân đội Quốc gia bấy giờ
Được tổ chức lại quân cơ mạnh dần
Liên tiếp mở cuộc hành quân
Vào vùng địch hậu nhiều lần của ta
Mục tiêu chính của chúng là:
Xây dựng, củng cố để mà đứng chân
Cô lập và giữ từng phần
Khóa lại căn cứ khi cần Việt - Trung
Cô lập Việt Bắc - Đồng bằng
Chuẩn bị lực lượng tấn công lên miền

*Đại tướng Võ Nguyên Giáp cùng Chủ tịch Hồ Chí Minh
tại sở chỉ huy chiến dịch Biên giới 1950*

LỤC LƯỢNG HAI BÊN

QUÂN ĐỘI PHÁP

Từ Lạng Sơn tới Cao Bằng
Hơn trăm cây số xuyên tầng núi cao
Pháp đặt đồn lớn ngày nào
Và nhiều đồn nhỏ, đồn bao ven đường
Ba tiểu đoàn lính Lê Dương
Do tên đại tá Cam Tương* dẫn đầu
Năm tiểu đoàn lính Pháp Âu
Lạng Sơn chốt giữ biết đâu mà lần
Đông Khê ở cách Cao Bằng
Ba mươi cây số phía nam tăng cường
Thêm hai đại đội Lê dương
Ngày đêm canh giữ dưới quyền Vô Rê*

Thất Khê ở cách Đông Khê
Hai mươi cây số khó bề vào ra
Để một đại đội giữ nhà
Na Chàm cách một khoảng xa đường đồi

* *Com ns Tanh*

**VoLLaire*

Tô Phạm Phú Xuyên

Cũng một đại đội mà thôi
Do tên đại úy Ma Lơi điều hành
Tổng số quân sỹ các ngành
Một trăm bốn sáu (146) tiểu đoàn mạnh chưa?
Vũ khí quân Pháp có thừa
Hơn năm chục khẩu pháo vừa và to
Máy bay, cơ giới, tàu bò
Gồm mấy chục chiếc mà lo cho mình
Đồn bốt của chúng đóng binh
Bê tông vững chắc bên mình khó khăn

Đảng ủy Chiến dịch Biên giới năm 1950 (người trên cùng là Thiếu tướng Hoàng Văn Thái, Tổng Tham mưu trưởng QĐNDVN)

QUÂN ĐỘI VIỆT NAM

Lực lượng tham chiến Việt Nam
Tham gia chiến dịch gồm năm trung đoàn
Cùng bốn đại đội pháo binh
Và năm đại đội công binh mở đường
Tổng số hai chín ngàn (29000) người
Hậu cần, súng đạn gấp mười năm xưa*
Thu đông bốn bảy (1947) Pháp thua
Chiến dịch Biên giới nay thừa quyết tâm
Hơn trăm ngàn lượt dân công
Phục vụ tiền tuyến mà lòng thấy vui
Trận này quyết thắng không lùi
Vì có Đại tướng đứng mũi lái thuyền
Cùng các tướng lãnh toàn miền
Đặng Ninh, Hoàng Thái*, Lê Liêm, Quang Tào
Trận này quan trọng biết bao

* Chiến dịch thu đông 1947

* Trần Đăng Ninh và Hoàng Văn Thái

Tô Phạm Phú Xuyên

Nên Bác Hồ dặn Người* nào dám quên;
“Trận này phải thắng vang rền
Thua thì hết vốn phải nên dốc lòng”*

DIỄN BIẾN

Diễn biến chiến dịch thu đông
Kế hoạch phổ biến ta trông thấy rồi
Tập trung binh lực đi thôi
Đông Khê diệt trước xong rồi Thất Khê
Cao Bằng Pháp bỏ rút về
Tập trung lực lượng ta thì diệt luôn

Hai quan Năm Charton và Lepage bị bắt làm tù binh 7/10/1950

Võ Nguyên Giáp cuộc đời và sự nghiệp

Quân dân du kích Lạng Sơn
Ngụy trang mật phục phá đường ra tay
Kế hoạch ba, bốn mươi ngày
Kết thúc chiến dịch trận này phải xong
Mười sáu tháng Chín (16/9) tấn công
Tham gia trận đánh gồm hai trung đoàn
Bảy tư (174), linh chín (209) lừng danh
Tướng Hoàng văn Thái điều hành chỉ huy
Đông Khê cứ điểm nhất nhì
Với hỏa lực mạnh cùng thì quân đông
Quân dân quyết chí một lòng
Phải diệt cho được bằng xong mới về
Ba ngày chiến đấu ác ghê
Hai bên giành giật quyết bẽ được thua
Máy bay, đại bác âm ủa
Núi rừng rung chuyển từ xưa chưa từng
Nhiều gương gan dạ kiên trinh
Lỡ châu mai lấy thân mình lấp đi

* *Võ Nguyên Giáp*

* *Khi chia tay Đại tướng Võ Nguyên Giáp lên đường đi chiến dịch, Bác Hồ dặn: “Chiến dịch này là hết sức quan trọng chỉ được thắng, không được thua, thua thì hết vốn đấy chú nhé!”.*

Tô Phạm Phú Xuyên

Đại đội trưởng ấy Trần Cừ
Tấm gương dũng cảm còn lưu tới giờ
La Văn Cầu chí trơ trơ
Một tay lủng lẳng vẫn nhờ chặt đi
Ôm bọc phá chẳng sợ gì
Dưới làn mưa đạn vẫn thì xông lên
Còn bao chiến sỹ gan bền
Hy sinh xương máu vì nền tự do
Đồn giặc đã cháy thành tro
Đông Khê thất thủ Pháp lo kế chuồn
Mệnh lệnh đặc biệt tới luôn
“Quyết định rút khỏi Lạng Sơn, Cao Bằng

Liệt sỹ Trần Cừ và La Văn Cầu được phong tặng anh hùng trong trận đánh cú điểm Đông Khê, Biên giới 1950

Võ Nguyên Giáp cuộc đời và sự nghiệp

Trước đó mặt trận Na Sầm
Phục kích tiêu diệt tiểu đoàn Ta Bo
Quân dân ta cũng diệt cho
Sáu mươi lính, bốn xe to lật nhào
Tiểu đoàn tám tám (888) Tha Lai
Phục kích diệt gọn trăm hai lính dù
Để hòng chiếm lại chiến khu
“Cuộc hành quân kếp” Pháp bù thêm quân
Số cũ lệnh rút dần dần
Quân mới đông gấp nhiều lần khi xưa
Phương tiện vũ khí có thừa
Quyết tâm một sớm một trưa san bằng

Từ Thái Nguyên tới Na Sầm
Lạng Sơn biên giới, Cao Bằng, Thất Khê
Cơ giới thiết giáp bò về
Pháo lớn, pháo nhỏ gồm ghê ầm ầm
Máy bay ngày mấy chục lần
Thả quân yểm trợ đồn gần đồn xa
Kế hoạch của chúng vạch ra
Đông Khê chiếm lại cùng là Thất Khê
Tiếp nhận và chặn đường về
Khi ta tràn xuống Thất Khê, Cao Bằng

Tô Phạm Phú Xuyên

Đại tướng ta đã sẵn giảng
Bố trí thế trận trên đàng giặc qua
Chiến trận liên tục diễn ra
Ngày đêm quyết liệt quân ta thắng rồi

KẾT QUẢ

Pháp tây bị đánh tới bời
Hơn tám ngàn (8000) lính lia đời thảm thương
Cùng bao quân dụng chiến trường
Bộ chỉ huy Pháp chẳng lường được đâu

Những tù binh pháp bị bắt trong chiến dịch Biên giới

Võ Nguyên Giáp cuộc đời và sự nghiệp

Bởi có Đại tướng dẫn đầu
Chỉ huy xuất chúng giặc đầu có ngờ
Bây giờ thảm hại xác xơ
Cùng nhau tháo chạy bơ vơ khắp rừng
Quân ta thắng lợi ăn mừng
Chiến dịch Biên giới Pháp từng thua đau

Ý NGHĨA CHIẾN DỊCH

Việt Bắc rừng núi địa đầu
Căn cứ Cách mạng dài lâu vững bền
Thực dân Pháp tấn công lên
Quyết tâm triệt hạ nhưng quên điều này:
Vì có Đảng - Bác tài thay
Cùng Võ Đại tướng dạn dày cầm quân
Kế hoạch của chúng lui dần
Âm mưu đã bị đập tan chẳng còn
Đường biên giới được khai thông
Nối liền Việt Bắc với đồng minh ta
Mở rộng quan hệ Quốc gia
Phá tan kế hoạch bao vây trong ngoài
Từ đây một dải đất dài
Chiến khu Việt Bắc tương lai sáng ngời.

**CHIẾN DỊCH TRẦN HƯNG ĐẠO
HAY CHIẾN DỊCH TRUNG DU 1950 - 1951**

Thắng lợi biên giới vừa xong
Trung du ta lại tiến công bắt đầu
Nhằm phá phòng tuyến từ lâu
Của Liên hiệp Pháp trong mùa đông xuân
Mục tiêu quân đội nhân dân
Lợi dụng giặc Pháp hoang mang vừa rồi

*Võ nguyên giáp cùng vợ Đặng Bích Hà và 5 người con: Võ Hồng Anh,
Võ Hạnh Phúc, Võ Điện Biên, Võ Hồng Nam, Võ Hòa Bình*

Võ Nguyên Giáp cuộc đời và sự nghiệp

Lên kế hoạch đánh tức thời
Để buộc phía Pháp phải dời quân lên
Tạo cho bộ đội làm nền
Dân quân du kích vững bền địa phương
Trong đợt một hai chiến trường
Hải Ninh* - Vĩnh Phúc hai đường giằng co

Chỉ huy chiến dịch vẫn do
Đại tướng chỉ đạo, Pháp lo thế nào?
Kế hoạch đã được đề cao
Vĩnh Yên giải phóng chúng nào có hay
Cũng do lực lượng ta nay
Đơn vị phân tán đợt này chưa ghi
Phía Pháp Dờ Lát* chỉ huy
Tăng cường vũ khí cùng thì máy bay
Ném bom chúng đánh hàng ngày
Binh đoàn cơ động trận này khó khăn
Quân Pháp quyết giữ được bằng
Thị xã quan trọng* để hòng cứu nguy

* Thuộc Ưông Bí, Quảng Ninh

* De Lattre de Tassigny

* Thị xã Vĩnh Yên, Vĩnh Phúc

Tô Phạm Phú Xuyên

Bốn ngày chiến trận ác thì
Hỏa lực Pháp mạnh ta lui rút dần
Bảo toàn lực lượng trong quân
Hưởng tấn công mới xuống gần Quảng Ninh

BỐI CẢNH

BA CHIẾN DỊCH TẤN CÔNG

Sau hai chiến dịch thu đông
Năm mươi, bốn bảy,* Pháp không đường vào
Chính phủ Pháp họp và trao
Đại tướng Dờ Lát, lẽ nào thắng ư?

Đại tướng Võ Nguyên Giáp và Đại tướng Nguyễn Chí Thanh

Võ Nguyên Giáp cuộc đời và sự nghiệp

Được sang làm Tổng chỉ huy
Kiêm Cao ủy Pháp cùng thì Đông Dương
Lần đầu một tướng đảm đương
Cả hai chức vụ đường đường rất to
Kế hoạch hấn vạch ra trò
Được Chính phủ Pháp chuẩn cho thi hành
Bốn điểm chiến lược thảo nhanh:
● Âu Phi chủ lực hình thành đầu tiên
● Lính Việt phát triển gắn liền
Vào Viễn chinh Pháp các miền đông lên
● Xây dựng quân đội Ngụy quyền
Quốc gia Bảo Đại đầu tiên mạnh dần
● Xây thêm phòng ngự xung quanh
Trung du cùng với đồng bằng Bắc ta*

Âm mưu của chúng đó là
Đối phó chủ lực của ta bấy giờ
Boong ke nhiều đến không ngờ
Tám trăm lô cốt bền to trải dài
Từ Đông Triều đến Hồng Gai
Bắc Giang, Vĩnh Phúc, Sơn Tây, Ninh Bình

* 1947 và 1950

* Đồng bằng Bắc bộ

Tô Phạm Phú Xuyên

Tạo thành một dải hành trình
Đông tây xuyên suốt quân mình sao qua

Việt Nam dân chủ cộng hòa
Thực hiện kế hoạch đề ra chu toàn
Mục tiêu phải đánh cho tan
Âm mưu bình định Pháp bàn vừa qua
Trung du chiến dịch diễn ra
Đại tướng tư lệnh vẫn là chỉ huy
Nguyễn Chí Thanh tướng thứ nhì
Tổng cục chính trị cùng thì bên nhau

Thượng tướng Chu Văn Tấn và Thượng tướng Lê Trọng Tấn

Võ Nguyên Giáp cuộc đời và sự nghiệp

Chu Văn Tấn cũng được bầu
Bí thư Khu ủy trước sau vẹn toàn

LỰC LƯỢNG THAM CHIẾN QUÂN ĐỘI VIỆT NAM

Tham gia chiến dịch Trung du
Đại đoàn linh tám (308) với ba trung đoàn
Ba sáu (36), tám tám (88), linh hai (102)
Bảy tư (74), chín tám (98), đường dài hành quân
Địa phương góp bốn tiểu đoàn
Và bốn đại đội cùng giàn pháo binh
Tổng cộng hai mươi tám nghìn (28.000)
Và hai vạn bảy (2.7000) dân công sẵn sàng
Gần năm nghìn (5000) tấn lương ăn
Vũ khí chuẩn bị bốn trăm (400) tấn rồi
Bác sỹ, y sỹ các nơi
Hơn trăm y tá cũng thời tham gia

QUÂN ĐỘI PHÁP

Lực lượng đóng ở Trung du
Bắc Gang, Vĩnh Phúc, Bắc Ninh bao gồm:
Hơn chín nghìn (9000) lính Âu Phi
Sáu nghìn (6000) lính Việt, Thổ ty sẵn sàng

Tô Phạm Phú Xuyên

Trong đó phân đến Bắc Giang
Âu Phi, lính đông bảy ngàn (7000) tinh binh
Hơn năm ngàn (5000) ở Bắc Ninh
Cùng bốn khẩu pháo tình hình cũng ghê
Hơn bốn ngàn (4000) lính đánh thuê
Phân cho Vĩnh Phúc tiến về đợi ta
Binh đoàn cơ động số ba (GM3)
Là binh đoàn mạnh Việt Trì, Vĩnh Yên
Các binh đoàn khác nối liền
Từ Gia Lâm đến Đông Triều, Bắc Giang

Đại tướng Hoàng Văn Thái và Đại tướng Chu Huy Mân

Võ Nguyên Giáp cuộc đời và sự nghiệp

DIỄN BIẾN ĐỢT 1 MẶT TRẬN VĨNH PHÚC

Mười ba tháng Sáu năm mười (13/6/1950)
Bộ đội chủ lực tiểu đoàn sáu tư (64)
Của tỉnh Vĩnh Phúc bất ngờ
Tiến công tiêu diệt Sơn Kiêu* gọn gàng
Pháp mở các cuộc hành quân
Máy bay trinh sát quét càn khắp nơi
Hai năm tháng Chạp (25/12) năm mười
Bình đoàn cơ động cùng Mường* mở ra
Cuộc hành quân Beecassma
Vào vùng Lập Thạch cùng là Tam Dương
Quân dù cùng với quân Mường
Chia làm hai cánh Liễn Sơn* tiến vào
Bị ta chặn đánh lao đao
Rút về cố thủ chờ vào viện binh
Senegal thấy tình hình
Dẫn quân đến cứu bại binh rút về

* Thuộc huyện Lập Thạch

* Tiểu đoàn Mường

* Thuộc huyện Lập Thạch

Tô Phạm Phú Xuyên

Xuân Hòa, Xuân Trạch* thảm thê
Bị ta xóa sổ, bốn bề quân tan
Tiểu đoàn trưởng Pis Cardan
Bị ta bắt sống cùng ba trăm thằng
Thần Lăn, Tứ Đạo, Hữu Bằng*
Đều bị tiêu diệt từ trong ra ngoài
Đến ba mươi tháng Mười hai (30/12)
Chiến dịch kết thúc đợt đầu từng mong
Quân ta đã loại khỏi phòng
Nghìn ba trăm (1300) lính chỉ trong năm ngày
Vũ khí thu được nhiều thay
Quân dân vui sướng đợt này thắng to

Đại tướng De Lattre de Tassigny và Tham mutu Jacques Allard

Võ Nguyên Giáp cuộc đời và sự nghiệp

MẶT TRẬN HẢI NINH

Khoảng hai giờ sáng cùng ngày
Trung đoàn ta đã dọn dầy tấn công
Quá trưa thì hạ được đồn
Bình Liêu* quân giặc chết chồng lên nhau
Châu Sơn* tháo chạy hàng đầu
Khe Mo, Phong Dụ*, rút mau về liền
Hoành Mô cố thủ Tiên Yên*
Hải Ninh mặt trận khắp miền vui ca

DIỄN BIẾN ĐỢT 2 KẾ HOẠCH CÁC BÊN

QUÂN ĐỘI VIỆT NAM

Hướng chính Vĩnh Phúc lần này
Vĩnh Yên thị xã, diệt ngay ta bàn
Lực lượng gồm ba trung đoàn
Ba sáu (36), tám tám (88), cùng là linh hai (102)

* *Thuộc Lập Thạch*

* *Thuộc địa phận Phúc Yên*

**** *Các địa danh này đều thuộc huyện Hải Ninh, tỉnh Quảng Ninh.*

Tô Phạm Phú Xuyên

Linh chín (209), bốn mốt (141) mười hai*
Địa phương góp sức với hai tiểu đoàn
Ba liên đội pháo bảy năm (75 ly)
Hướng phụ đông bắc chuyển về Bắc Giang
Bảy tư (174), chín tám (98), Trung đoàn
Bắc Ninh cũng góp thêm hai tiểu đoàn
Một liên đội pháo bảy năm (75 ly)
Thêm hướng phối hợp của toàn khu ba
Sơn Tây mặt trận hài hòa
Ba linh tư (304) đơi, cùng ta sẵn sàng

*Raul Salan tân tư lệnh quân đội viễn chinh và đại tá Boyer de Latour
Tư lệnh quân đội Pháp tại Bắc kỳ*

Võ Nguyên Giáp cuộc đời và sự nghiệp

QUÂN ĐỘI PHÁP

Khi đó tướng Pháp* bàng hoàng
Không ngờ ta tấn công sang lần này
Hắn vội tính kế làm ngay
Giành quyền chủ động vội bày trận binh
Sử dụng tới năm trung đoàn
Cơ động để đánh lên ngàn Thái Nguyên
Nhắm vào cơ sở hậu cần
Theo chúng phán đoán ở gần Bắc Sơn
Xét thấy nguy hiểm nên chờn
Thay bằng một cuộc hành quân vừa vừa
Kế hoạch hắn mới kịp đưa
Ta mở chiến dịch đột hai bắt đầu

VÒNG VÂY VĨNH YÊN

Đêm đầu tiên ấy mùa đông (12/1/1951)
Quân ta nổ súng tấn công mở màn
Đồng Kế* cứ điểm thi gan
Với hỏa lực mạnh ta đành phải thôi

* 209 và 141 thuộc đại đoàn 312

* *Tướng De Lattre*

* *Thuộc Vĩnh Yên*

Tô Phạm Phú Xuyên

Đêm mười ba (13/1) đánh tiếp rồi
Bảo Chúc thất thủ vào hồi giữa trưa
Sáng ngày mười bốn (14/1) địch đưa
Bình đoàn cơ động đánh bừa cứu nguy
Bị ta chặn đánh tức thì
Quân Pháp buộc phải rút về Vĩnh Yên
Đêm ngày mười bốn ta liền
Bắt được bức điện của Xem* nói rằng:
“Vĩnh Yên thực sự bị vây...”
Nửa đêm Đại tướng điện ngay* rằng là:
Điều trung đoàn đánh Vĩnh Yên?
Nhưng dưới không rõ cho nên lỡ rồi

Đại tướng trong giờ phút nghỉ ngơi trò chuyện cùng các chiến sỹ

Võ Nguyên Giáp cuộc đời và sự nghiệp

Ở hướng phối hợp Sơn Tây
Chín vị trí nhỏ ta nay san bằng
Bên này bộ đội Vĩnh Tường
Một đồn, chín tháp tang thương tan tành
Chợ Vàng ta đánh không thành
Trung đoàn linh chín (209) phải đành rút quân

Tại Hà Nội tướng Sa lằn (Salan)
Chỉ huy thay tướng La tàn* điều binh
Định thọc sườn của Việt Minh
Binh đoàn tiến đến Phúc Yên đồng thời
Một tiểu đoàn lính nhảy dù
Xuống Đồng Đậu, cách Vĩnh Yên rất gần
De lằn* chỉ thị cho San (Salan)
Tung binh đoàn mạnh Lục Nam* tiến về

* *Vanu Xem gửi Salan*

* *Võ Nguyên Giáp điện cho Lê Trọng Tấn và Vương Thừa Vũ*

* *Tướng Boyer de Latou*

* *De Lattre*

* *Thuộc Bắc Giang*

Tô Phạm Phú Xuyên

Năm tiểu đoàn lính vùng quê
Điều từ Nam bộ chuyển về Vĩnh Yên
Không quân chúng cũng theo liền
Bom Na pan dội xuống tiền tuyến ta
Sáng mười lăm (15/1) lại diễn ra
Trung đoàn gờ một (GM1) tiến về Vĩnh Yên
Gặp ngay trận địa ta liền
Đánh bật cánh trái theo triền Hương Canh
Quân ta chia cắt bao quanh
Trung đoàn gờ một (GM1) trở thành thế nguy

*Đại tướng Võ Nguyên Giáp cùng Bác Hồ và Chính ủy Đại đoàn 316
Chu Huy Mân tại Chiến khu Việt Bắc (2/1951)*

Võ Nguyên Giáp cuộc đời và sự nghiệp

Chúng lại sử dụng tức thì
Máy bay ném xuống đội hình quân ta
Bom Na pan thật ác là
Khi nổ phát cháy khó mà thoát thân
Hôm đó hơn bảy mươi (70) lần
Máy bay yểm trợ vẫn không thoát vòng

Quân Pháp mở đợt phản công
Mãi đến chiều tối mới thông được đường
Đêm rạng mười sáu (16/1 hôm sau
Núi Đanh giặc chiếm, trận đầu thắng ta
Núi cách thị xã không xa
Tập trung lực lượng quân ta tiến vào
Xung phong chiếm các điểm cao
Địch thiệt hại nặng ta hao cũng nhiều
Thắng lợi chẳng được bao nhiêu
Kết thúc chiến dịch lệnh thời rút quân*

** Lần đầu ta đánh trung du gần đồng bằng, thế địch lại đang mạnh. Trước tình hình ấy Đại tướng Võ Nguyên Giáp lệnh cho rút quân để bảo toàn lực lượng.*

KẾT QUẢ

Tuy việc đánh chiếm không thành
Nhưng ta cũng đã giành nhiều chiến công
Quân ta đã loại khỏi vòng
Năm ngàn lính, với tù đổng hai ngàn
Ba hai đồn bốt tháp canh
Thu về vũ khí chiến tranh rất nhiều
Kiểm điểm kế hoạch mục tiêu
Vẫn còn giải quyết nhiều điều chưa xong
Phía ta tổn thất thương vong
Ba ngàn trong đó gần ngàn hi sinh

*Bộ đội ta trên đường rút khỏi mặt trận Vĩnh Yên
kết thúc chiến dịch Trung du 1950 - 1951*

Võ Nguyên Giáp cuộc đời và sự nghiệp

Nhưng mang ý nghĩa vô cùng
Đánh giá thế, lực phản công sau này
Tuy Pháp thiệt hại đấng cay
Nhưng buộc ta phải bỏ vây rút về

Tiếp theo chiến dịch trung du vẫn còn 6 chiến dịch lớn nữa:

- Chiến dịch Đông Bắc (năm 1951)
- Chiến dịch Đồng bằng (5/1951)
- Chiến dịch Hòa Bình (12/1951)
- Chiến dịch Tây Bắc (9/1952)
- Chiến dịch Thượng Lào (4/1953)

Và chiến dịch lịch sử Điện Biên Phủ. Nếu các bạn quan tâm hãy tham khảo trong các tài liệu đã xuất bản.

Tất cả các chiến dịch trên Đại tướng Võ Nguyên Giáp đều tham gia, trực tiếp lãnh đạo và chỉ huy. Ông vẫn giữ trọng trách là Bí thư Quân ủy Trung ương - Tổng chỉ huy các lực lượng quân đội. Với tài thao lược lỗi lạc của mình, ông đã xây dựng và đóng góp sức lực và trí tuệ của mình vào thắng lợi từng bước của Quân đội nhân dân Việt Nam.

Mà đỉnh cao là chiến thắng lịch sử Điện Biên Phủ vang dội năm châu, chấn động địa cầu. Buộc chính phủ Pháp phải ký kết Hiệp định tại Hội nghị Giơ ne vơ, chấm dứt hơn 80 năm đô hộ và cùng cam kết lập lại hòa bình ở Đông Dương.

CHIẾN DỊCH ĐIỆN BIÊN PHỦ

Cuộc chiến tranh ở Đông Dương
Điện Biên nơi ấy chiến trường ai quên
Giữa ta và Pháp hai bên
Diễn ra 56 ngày đêm kinh hoàng
Hai bên thịt nát xương tan
Giằng co để tiến đến bàn hiệp thương
Ý vào sức mạnh coi thường
Cuối cùng Pháp cũng hết đường chịu thua
Trăm năm thống trị nay thì
Ký kết hiệp định xin chừa từ đây

*Chủ tịch Hồ Chí Minh và Đại tướng Võ Nguyên Giáp
bàn kế hoạch tác chiến năm 1954*

Võ Nguyên Giáp cuộc đời và sự nghiệp

Thế giới khâm phục tỏ bày
Chiến thắng lịch sử bao ngày ngợi ca
Tự hào có Đảng, Bác ta
Quân dân đoàn kết thật là vẻ vang
Làm nên lịch sử vinh quang
Công lớn Đại tướng Việt Nam anh hùng

KẾ HOẠCH NAVA

BƯỚC MỘT

Chính phủ Pháp ý định tìm
Lấy một giải pháp hòa bình hai bên
Một mặt muốn duy trì nền
Để có quyền lợi tại miền Đông Dương
Mỹ muốn nhảy vào chiến trường
Nên cấp cho Pháp quân lương nhiều là
Hơn sáu trăm triệu (600) đô la
Máy bay các loại chuyển qua nước nhà
Số lượng một trăm hai ba (123 chiếc)
Hai trăm tàu chiến, chiến sa cùng là:
Pháp bổ nhiệm tướng Na Va
Tổng chỉ huy để tìm ra con đường

Tô Phạm Phú Xuyên

Chiến thắng để ký hiệp thương
Ở trên thế mạnh coi thường Việt Minh
Kế hoạch Bộ chỉ huy trình
Giữ thế phòng ngự đông xuân để mà
Tập trung lực lượng đánh ta
Đồng thời mở rộng Quốc gia Ngụy quyền
Xây đội cơ động nhiều thêm
Đủ sức đánh bại các đại đoàn Việt Minh

BƯỚC HAI

Mục tiêu bước một thuận dàng
Sẽ dồn toàn lực chuyển sang chiến trường

*Na Varre đại tướng Tổng chỉ huy quân đội Pháp
ở chiến trường Đông Dương 1953 - 1954*

Võ Nguyên Giáp cuộc đời và sự nghiệp

Sau khi đánh thắng đối phương
Buộc Việt Minh phải nhún nhường tuân theo
Những điều phía Pháp giao kèo
Nếu mà từ chối, riết gieo đánh liền
Kế hoạch được Mỹ trước tiên
Tán thành viện trợ thêm tiền nhiều hơn

THIỆT LẬP CON NHÍM ĐIỆN BIÊN PHỦ

Điện Biên thung lũng phì nhiêu
Ở miền Tây Bắc hai chiều rộng ghê
Mười lăm cây số chiều về
Bảy cây chiều rộng giữa bề có sông
Nậm Rốm chảy giữa cánh đồng
Đều do người Thái cấy trồng quanh năm
Trập trùng đồi núi bao quanh
Rừng già tứ phía màu xanh ngút ngàn
Giúp cho xung kích dễ dàng
Làm nơi ẩn náu trên đàng tiến quân
Pháp xây cứ điểm lan tràn
Để làm môi nhử các quân đoàn Việt Minh

Tô Phạm Phú Xuyên

Theo như kế hoạch đã trình
Là nơi nghiền nát Việt Minh sau này

TƯỞNG QUAN LỰC LƯỢNG

QUÂN ĐỘI VIỆT NAM

Lực lượng quân đội nhân dân
Ta cử mười một trung đoàn tham gia
Công binh gồm một trung đoàn
Ba trung đoàn pháo tầm gần, tầm xa
Bộ chỉ huy chiến dịch là:
Đại tướng Tư lệnh - Bí thư Đảng cùng

Chủ tịch Hồ Chí Minh, Đại tướng Võ Nguyên Giáp cùng Trung ương Đảng quyết định mở chiến dịch tiêu diệt Tập đoàn cứ điểm

Võ Nguyên Giáp cuộc đời và sự nghiệp

Tham mưu trưởng Hoàng Văn Thai (Thái)
Lê Liêm chủ nhiệm, Kim Giang hậu cần
Cùng nhau lãnh đạo quân dân
Quyết tâm chiến đấu giành phần về ta

QUÂN ĐỘI LIÊN HIỆP PHÁP

Pháp có mười hai tiểu đoàn
Và bảy đại đội quyết tâm đánh mình
Hai tiểu đoàn lính pháo binh
Một đại đội pháo năm nhăm (155 ly) đi cùng
Một tiểu đoàn lính công binh
Xe tăng một đội tình hình hơn ta
Hai trăm vận tải (xe) cùng là
Máy bay nhiều chiếc tham gia trận này
Tổng số lính Pháp hiện nay
Gồm một vạn sáu (16000) được bày làm ba

- Phân khu bắc lại chia ra

Him Lam, Độc Lập, Bản Kèo (Kéo) xung quanh

- Trung tâm đóng ở Mường Thanh

Là khu quan trọng chúng dành nhiều quân

- Hồng Cúm khu vực phía nam

Sân bay, cứ điểm hoàn toàn yên tâm

Tô Phạm Phú Xuyên

Bộ chỉ huy được chúng phân:
Tờ ri Đờ cát năm quyền chỉ huy
Tham mưu trưởng Lơ u Si*
Sau là Kellér cuối cùng Hu be*

Để hỗ trợ tiếp chúng khoe
Quân Liên hiệp Pháp điều cho rất nhiều
Một trăm chiếc Đa cô tiêu*
Mười sáu xê chín (C119) Huê Kỳ khủng thay
Bê hai sáu (B-26) Pháo đài bay
Bốn mươi tám chiếc chờ ngày ném bom

*Đại tướng Võ Nguyên Giáp cùng các tướng lĩnh
hoạch định kế hoạch tấn công ĐBP tháng 3/1954*

Võ Nguyên Giáp cuộc đời và sự nghiệp

Oanh tạc cơ tám chiếc tròn
Máy bay cường kích hai trăm chiếc và
Ngày trăm lần chuyển vào ra
Máy bay vận tải thả hàng quân lương
Tất cả đạn pháo chiến trường
Đều là của Mỹ đảm đương đưa vào

CÁC NỖ LỰC HẬU CẦN CỦA QUÂN ĐỘI TA

Bên địch thuận lợi bao nhiêu
Thì ta lại gặp rất nhiều khó khăn
Lo nhất vận chuyển lương ăn
Hàng trăm cây số* nhọc nhằn chênh chông
Hai mươi sáu vạn dân công
Đảng ta huy động gánh gồng tham gia
Từ Liên khu bốn, khu ba
Tây Bắc, Việt Bắc bản xa cùng về
Mười hai nghìn mủng với bè
Đạp thồ hai vạn chiếc xe chở là:

* Đại tá *Christian de Castries*

* *Louis Guth * Kellér * Huberde*

* *Máy bay Dakota*

* *Từ các tỉnh xa đến Điện Biên khoảng 300 - 500 km*

Tô Phạm Phú Xuyên

Vạn rưỡi tấn gạo vượt qua
Bao đèo bao núi tiến ra chiến trường
Cùng hơn sáu chục tấn đường
Ba trăm tấn muối tình thương dạt dào
Sáu trăm tấn thịt vui sao
Lương khô nghìn tấn gửi trao bao tình
Ngoài ra Thanh Hóa, Hòa Bình
Vĩnh Yên, Phú Thọ hai nghìn xe trâu
Bảy nghìn cút kít (xe) dẫn đầu
Bốn trăm xe ngựa cùng nhau lên đường
Quyết tâm phục vụ chiến trường
Ăn no, đánh thắng, chủ trương hoàn thành

Đoàn xe đạp thồ và dân công phục vụ chiến dịch Điện Biên Phủ

CHUYỂN ĐỔI PHƯƠNG ÁN TÁC
CHIẾN-MỘT QUYẾT ĐỊNH LỊCH SỬ

Tại hang Thẩm Púa hôm nào*
Tướng Giáp phổ biến lệnh trao thế này:
Chiến thuật “đánh nhanh, thắng nhanh”
Đồng loạt nổ súng để giành chiến công
Các hướng tây, bắc, nam đông
Thọc sâu tiêu diệt chỉ trong ba ngày*
Trung ương cũng nhất trí ngay
Bởi nhận định Pháp chưa bày trận xong
Lực lượng chưa đủ bố phòng
Quân địch chưa kịp phản công lúc này

Mặt trận vừa báo cho hay
Một đơn vị pháo chậm ngày cho nên
Quyết định truyền xuống từ trên
Ngày giờ nổ súng lùi thêm năm ngày
Lại thêm tin báo chiều nay
Ngày giờ mới đổi lộ ngay mất rồi

* Ngày 14/1/1954

* Ba ngày đêm

* Một đơn vị pháo của ta vào trận địa chậm

Tô Phạm Phú Xuyên

Kế hoạch lại phải hoãn thôi
Sang ngày hai sáu (26/1) ta thời tấn công
Suy đi lại thấy bất đồng
Bác Giáp quyết định tấn công tạm lùi
Bởi còn những khó khăn sau:

- Liên hoàn cứ điểm ta đâu đã rành
Cố đánh chưa chắc hoàn thành

Số nhiều bộ đội sao đành hy sinh

- Pháo binh cùng với bộ binh
Chưa qua diễn tập chiến chinh hiệp đồng
- Chưa có kinh nghiệm đánh đồn

Ban ngày, ban mặt nên không thể nào

*Ngày 25/1 Đại tướng đã đưa ra quyết định
“Đánh nhanh, thắng nhanh” chuyển sang “Đánh chắc, tiến chắc”*

Võ Nguyên Giáp cuộc đời và sự nghiệp

Địa hình bằng phẳng với bao
Xe tăng, đại bác cùng nào máy bay
Cứ điểm của địch ken dày
Quan quân bố trí đêm ngày lính canh
Phương án “đánh nhanh, thắng nhanh”
Còn mang nhiều tính chủ quan khó lường
Bác kiên quyết đổi chủ trương
Thành: “Đánh chắc, tiến chắc” theo đường lối nay
Đánh chậm và đánh dài ngày
Theo kiểu “bóc vỏ” cách này chắc ăn

Quyết định này thật khó khăn
Bởi ta lại phải nhọc nhằn lui quân
Kéo pháo ra, rút toàn phần
Về nơi tập kết đầu gần, rất xa
Trong vòng hai tháng ta là
Đánh nghi binh, mở đường ra rộng nào
Rồi lại kéo pháo trở vào
Xây thêm công sự, hầm hào tốt hơn
Tiếp cận địch được gần hơn
Lương thực, vũ khí cũng hơn trước nhiều
Để đánh chắc thắng không liều
Buộc quân giặc dữ sớm chiều phải tan

DIỄN BIẾN CHIẾN DỊCH

Trước khi chiến dịch mở ra
Tổng Quân ủy gửi thư ra để mà
Hiệu triệu toàn thể chúng ta
Đảng viên, cán bộ cùng là quân dân
Quyết tâm dù khó vạn lần
Cố gắng khắc phục để giành chiến công
Bác Hồ đêm nhớ ngày mong
Gửi thư căn dặn ấm nồng tình thương:
“Nhiệm vụ này ở chiến trường
Khó khăn gian khổ khôn lường xảy ra

Bộ đội ta kéo pháo vào trận địa Điện Biên Phủ (1/1954)

Võ Nguyên Giáp cuộc đời và sự nghiệp

Bác tin các chú vượt qua
Phát huy thắng lợi để mà tiến lên
Chúc các chú sức dẻo bền
Trận này thắng lớn là niềm vinh quang”

Cùng ngày hôm đó lệnh ban
Động viên tất các quân đoàn cùng nhau:
Chiến dịch này sắp bắt đầu
Quy mô rất lớn từ lâu chưa từng
Ta phải quyết đánh đến cùng
Để cho giặc Pháp hải hùng thành ma
Phá tan kế hoạch Na Va
Âm mưu Pháp, Mỹ hóa ra tro tàn
Góp phần cùng với nhân gian
Hòa bình thế giới Việt Nam sáng ngời
Giờ ra trận đã điểm rồi
Cán bộ, chiến sỹ đồng thời tiến lên!
Hãy dũng cảm! Quyết giành quyền
Tự do, độc lập khắp trên mọi miền

Tô Phạm Phú Xuyên

ĐỢT 1 CỦA CHIẾN DỊCH

Từ ngày mười ba tháng Ba
Đến ngày mười bảy quân ta mở màn
Trận đầu đánh đến Him Lam
Kho xăng bốc cháy, điện đàm đi toi
Thiếu tá Pê gốt ruột lòi
Hầm hào công sự ngợp ngoi sụp dần
Mừng Thanh pháo liệt toàn phần
Một tiểu đoàn Pháp hoàn toàn tiêu ma
Đến chiều mười bốn tháng Ba
Tại đồi Độc Lập quân ta đánh đồn

*17g30 ngày 13/3/1954 Đại tướng Tổng tư lệnh Võ Nguyên Giáp
ra lệnh nổ súng mở đầu chiến dịch đợt 1*

Võ Nguyên Giáp cuộc đời và sự nghiệp

Đột phá hướng bắc, nam, đông
Đồng thời mở hướng vu hồi hướng tây
Ba giờ ba mươi rạng ngày
Mười lăm (15/3) thực hiện lệnh này tấn công
Quân địch chưa kịp bố phòng
Một quả đại bác trúng hầm chỉ huy
Thiếu tá E đô nát ki*
Chỉ huy cứ điểm chết vì bị thương
Tiểu đoàn lính Pháp Lê dương
Bị ta xóa sổ hết đường kiêu căng
Binh lính cùng với Men Quảng*
Sống sót đều bị bắt làm tù binh
Cùng ngày hôm đó Cha Pình*
Chỉ huy cứ điểm pháo binh không thành
Tự sát giữ trọn chữ danh*
Bằng trái lựu đạn tan tành phục thay

Tại đồn Bản Kéo sáng nay (17/3)
Bỗng đâu đưa đến tin này xôn xao

* *Thiếu tá Edouard Kah*

* *Thiếu tá Mecquenem*

* *Trung tá Charles Piroth*

* *danh dự*

Tô Phạm Phú Xuyên

Việt Minh sắp tiến công vào
Từng đoàn lính Thái nhao nhao đòi về
Xin được giải tán về quê
Nếu mà ở lại khó bề yên an
Thấy vậy đại úy* kinh hoàng
Gọi ngay điện thoại Mường Thanh báo rằng:
Chúng tôi rút về trung tâm
Ở đây lính Thái bỏ hầm trốn đi
Quân ta chẳng phải đánh gì
Thu được Bản Kéo, đồi thì chiếm luôn

Quân Pháp trong chiến hào chờ đợi cuộc tấn công của Việt Minh, ngày 17/3/1954

Võ Nguyên Giáp cuộc đời và sự nghiệp

Cả quân tướng địch đều buồn
Trong năm ngày đã mất luôn ba đồn*
Vũ khí đạn dược tiêu vong
Tinh thần binh sỹ chỉ mong về nhà
Đợt một chiến dịch vừa qua
Ta diệt và bắt hơn ba tiểu đoàn
Máy bay cũng bị bắn tan*
Kết quả thắng lợi hoàn toàn về ta

ĐỢT 2 CỦA CHIẾN DỊCH

Từ ngày ba mươi tháng Ba
Đến ba mươi tháng Bốn kể ra cũng dài
Để cho địch hết tác oai
Lần này ta đánh pháo đài trung tâm
Đặc biệt các điểm phía đông
Vây lấn, bóp nghẹt địch không đường về
Mới nhìn mà cũng thấy ghê
Ba mươi cứ điểm bốn bề bao quanh
Với hơn một vạn lính canh
Hai bờ Nậm Rốm, Mường Thanh cánh đồng

* Đại úy Clarehanlbre

* Him Lam, Độc Lập và Bản Kéo

* 12 máy bay bị bắn cháy

Tô Phạm Phú Xuyên

Các đời nằm giữa mênh mông
Đây là cứ điểm đánh không dễ nào
Xung quanh lô cốt hầm hào
Vũ khí hiện đại, hàng rào kẽm gai
Tập trung nhiều chỉ huy tài
Vì nó khổng chế rộng dài cả khu
Gồm cả đầu não chỉ huy
Với tướng Đờ cát tơ ri trong hầm
Cùng năm cao điểm trung tâm*
Quân ta phải quyết san bằng cho xong

Tướng De Catrines trong boong ke của mình, tháng 3/1954

Võ Nguyên Giáp cuộc đời và sự nghiệp

Các đơn vị được phân công

- Đại đoàn 312 gồm:

Hai đại đội pháo bảy năm (75 ly)

Hai đại đội cối trăm hai ly dài (120 ly)

Một đại đội cối tám hai (82 ly)

Nhiệm vụ diệt gọn nay mai tức thì

Dê hai (D2), Dê một (D1) và E

Cử một đơn vị thọc khe đánh vào

Vị trí Pháp ở điểm cao (210)

Cùng với hai tiểu đoàn dù sáu, năm*

- Đại đoàn 316 gồm:

Hai đại đội pháo bảy năm (75 ly)

Hai đại đội cối trăm hai ly dài (120 ly)

Nhiệm vụ đánh chiếm điểm cao

A một (A1), xê một (C1), tiến vào xê hai (C2)

Phối hợp các cánh quân ngoài

Tiêu diệt lực lượng lính dù bên trong

- Đại đoàn 308 gồm:

Nhiệm vụ của đại đoàn là

Dùng hỏa lực mạnh để mà kiểm chân

* Đó là: E, D1, C1, C2 và A1

*Tiểu đoàn dù cơ động 5 và 6

Tô Phạm Phú Xuyên

Pháo binh địch ở rất gần*
Dùng một đơn vị đánh căn cứ này
Một linh sáu (106), ba mươi hai (312)
Diệt cụm cứ điểm Hu guây* phía cầu
Cử tiểu đoàn nữa thọc sâu
Trung tâm đông bắc phía đầu diệt luôn
Cả tiểu đoàn lính số hai
Xong rồi phối hợp với hai trung đoàn
Chín tám (98), mười sáu (316) của ta
Tiêu diệt lực lượng lính dù phía đông

Lực lượng phòng không của Việt Minh

Võ Nguyên Giáp cuộc đời và sự nghiệp

- Đại đoàn ba linh bốn (304) gồm:
Nhiệm vụ phối hợp với hai trung đoàn
Năm bảy (57) của ba linh tư (304)
Và tám tám tám (888) đại đoàn mười sau (316)
Một đại đội pháo linh lăm (105 ly)
Một đại đội cối trăm hai mươi (120 ly) cùng
Mười tám khẩu pháo trung liên
Mười hai ly bảy (12,7 ly) đi liên quân tinh
Để cùng kiểm chế pháo binh
Chặn quân tiếp viện từ Hồng Cúm lên
Đồng thời đánh bọn nhảy dù
Phía nam trận địa trong khu vực này
- Đại đoàn năm một (351) được giao
Trực tiếp yểm hộ bộ binh tiến vào
Các cứ điểm ở đồi cao
A một (A1), xê một (C1), lã nào bỏ E
Áp chế trận địa pháo kẻ
Sát thương tiêu diệt đường về quân cơ*

* *Tây Mường Thanh*

* *Huguette7*

* *Quân cơ động Pháp*

Tô Phạm Phú Xuyên

CÁC CAO ĐIỂM PHÍA ĐÔNG

Mười tám giờ tối hôm nay*
Ta mở đợt tấn công hai bắt đầu
Điểm cao xê mốt (C1) ta mau
Phá xong cửa mở 7 lần thép gai
Được sự hỗ trợ bên ngoài
Pháo binh ta bắn mới vài phút thôi
Lô cốt đã chiếm được rồi
Ở mỏm cao nhất đỉnh đồi phía trên

Bộ đội ta tấn công chiếm cứ điểm C1 vào hồi 18 giờ ngày 30/3/1954

Võ Nguyên Giáp cuộc đời và sự nghiệp

Lá cờ “Quyết thắng” cắm lên
Quân Pháp dồn chạy về bên phía này
Chúng liền gọi pháo bắn ngay
Xung kích dũng cảm dạn dày tiến ra
Lưỡi lê đánh giáp lá cà
Sau bốn năm phút địch ra xin hàng
Ta diệt trăm bốn mươi tên
Thương vong bộ đội ta trên mười người

Một đoạn hào của xê hai (C2)
Quân ta đột nhập chiếm ngay tức thì
Mười một lô cốt lâm nguy
Cùng nhiều ụ súng mới thì khai thông
Thêm nhiều đợt nữa xung phong
Gặp hỏa lực mạnh tấn công khó bề
Tiểu đoàn quyết định lui về
Tiếp tục chuẩn bị ban ngày phản công

Dê một (D1) đột phá vừa xong
Chỉ sau năm phút khai thông đường hào
Hướng chính lập tức xông vào
Gặp lầy nên chậm, làm sao bây giờ?

* Ngày 30/3/1954

Tô Phạm Phú Xuyên

Trong đồn hỏa lực bắn ra
Mất gần một tiếng quân ta lọt đồn
Đê một (D1) ta đã chiếm xong
Chỉ sau hai tiếng (2 giờ) niềm mong đã thành
Cao điểm E, pháo nổ đánh
Đúng vào giữa lúc địch đoàn thay quân
Giao thông thấy rất ít hầm
Hai đại đội giặc xác tan giữa đồi
Một đại đội cố cũng thời
Bị ta tiêu diệt đi đời nhà ma

Binh sỹ Pháp bị thương được di chuyển về tuyến sau bằng trực thăng

Võ Nguyên Giáp cuộc đời và sự nghiệp

Thêm hai mũi tiến của ta
Hàng rào dây kẽm mở ra lọt vào
Toàn bộ cứ điểm hôm nao
Bị ta chiếm được ít hao tổn gì

Tại đồi A một (A1) uy nghi
Ta đánh được nó cũng thì khó khăn
Trung đoàn trưởng Nguyễn Hữu An
Chủ động ra lệnh pháo nhanh bắn vào
Yểm hộ xung kích mở rào
Lúc này địch cũng kịp thời phản công
Cửa mở giặc bắn liên thông
Mất hơn một tiếng mới xông được vào
Vượt qua trăm mét rào cao
Bãi mìn dày đặc lọt vào bên trong
Pháp dựa địa thế bố phòng
Chia thành ba tuyến vòng trong, vòng ngoài
Giao thông chẳng chịt ken vai
Các hầm trú ẩn đã dài lại che
Chịu được hỏa lực bốn bề
Nên ta tổn thất nhiều ghê cửa này
Dồn tất hỏa lực vào đây
Đại bác, súng cối Pháp cài như đinh

Tô Phạm Phú Xuyên

Để mong cứu vãn tình hình
Chúng kiên quyết giữ, quân mình giăng co

Sang ngày ba mốt (31/3) đánh to
Lợi dụng màn khói chúng hò lên đông
Lực lượng ta bị thương vong
Sau hai năm phút chiếm xong quả đồi (D1)
Đồn ta vào một góc rồi
Lưỡi lê, lựu đạn ta thời phản công

*Đội A1 mạnh nhất Điện Biên Phủ với hệ thống hầm ngầm
vô cùng kiên cố cùng các hỏa lực mạnh được bố trí*

Võ Nguyên Giáp cuộc đời và sự nghiệp

Đường dây điện thoại đứt ròng
Trên đài quan sát ta trông thấy nhiều
Quân địch lố nhố trên kiêu (cao)
Pháo ta bắn chặn và điều quân lên
Thế trận lại đổi ngược chiều
Đại úy Pi chết* cùng nhiều quân Tây
Tử thương xương xác chất đầy
Còn lại một số chạy về Mường Thanh
Những cuộc phản kích không thành
Nhưng mà Pháp vẫn quyết giành với ta

GIAI ĐOẠN ĐÀO HÀO VÂY SIẾT

Hiệu quả cho việc tấn công
Chống lại cứ điểm bố phòng bên kia
Chiến thuật “vây lấn” ta vừa
Đào hào siết chặt dần vào bên trong
Hơn trăm cây số đường vòng
Ngày đêm xuyên núi một lòng quyết tâm
Đường hào cùng những ngách hầm
Làm nên lịch sử ngàn năm huy hoàng

* Đại úy Pichelin

Tô Phạm Phú Xuyên

Hào ta xuyên dọc xẻ ngang
Đến chân lô cốt lại quanh sân bay
Giặc Pháp chúng chẳng thể hay
Ngụy trang kín đáo ban ngày như không

ĐỢT 3 TRẬN CHIẾN CUỐI CÙNG

TRẬN ĐỒI A1 VÀ HỒNG CÚM

Đợt này chiến dịch diễn ra
Tháng Năm, mừng một (1/5) quân ta bắt đầu
Đánh dứt điểm, đánh thọc sâu
Nhanh chóng để địch kéo nhau ra hàng

Lực lượng xung kích tiến sát các vị trí địch trên đồi Him Lam

Võ Nguyên Giáp cuộc đời và sự nghiệp

Quân ta chuẩn bị sẵn sàng

Chờ trao nhiệm vụ các đoàn như sau:

- Đại đoàn mười sáu đi đầu

Linh tư (304) phối hợp cùng nhau đánh dài

A một (A1), xê một (C1), xê hai (C2)

Trận này quyết định ghi bài chắc ăn

- Đại đoàn mười hai (312) phải giành

Diệt năm cứ điểm xung quanh cánh đồng

Xong rồi tiến sát bờ sông

Tiếp tục phối hợp tiến công đánh đồn

- Ba linh tám (308) quyết sống còn

Nhận lệnh tiêu diệt hai đồn phía tây

- Ba linh tư trận chiến này

Nhiệm vụ chốt chặn đường về Tây Trang

Không cho quân địch chạy sang*

Vòng vây siết chặt xung quanh Hồng Cùm*

- Cùng phối hợp với bộ binh

Đại đoàn năm một (351) sẽ cùng hợp quân

* 505, 505A, 506, 507 và 508

* Thượng Lào

* Hồng Cùm

Tô Phạm Phú Xuyên

Để đánh hệ thống hầm ngầm
Vì ta không thể tiến quân lên đồi
Công binh mình thật tuyệt vời
Đào hầm bí mật xuyên đồi ngày đêm
Để đưa bộc phá vào nền
Với khối lượng lớn nghìn cân chia thành
Mỗi gói nhỏ hai nhăm cân
Để dàng vận chuyển vào hầm cho nhanh
Cũng ngày mừng một tháng Năm
Trung đoàn chín tám (98) đánh căn cứ này (C1)

*Quân Pháp tại một vị trí chiến đấu ở sân bay Mường Thanh
buông súng đầu hàng ngày 22/4/1954*

Võ Nguyên Giáp cuộc đời và sự nghiệp

Thiếu tá Bê nác* quyết ngay
Đại đội 3, tiểu đoàn dù thay cho
Đại đội Cê dích* hao mòn
Thêm đại đội nữa sống còn tham gia

Đại đội tám mốt (881) của ta
Vẫn còn chiếm giữ đã hai ba (23) ngày
Được lệnh dời trận địa ngay
Lùi hai trăm mét để ta pháo dồn
Sơn pháo ta đặt đôi non
Nhằm từng hỏa điểm để còn bắn vô
Bộ đội xung kích đang chờ
Dứt tiếng pháo nổ, phát cờ xông lên
Chỉ sau năm phút ta liền
Cột cờ* chiếm được Pháp bèn phản công
Tám mươi, tám mốt* hiệp đồng
Chia thành hai mũi tiến công diệt thù
Nửa đêm toàn bộ quân cơ
Bị ta xóa sổ không còn một tên

* *Bréchigna* * *Clédic*

* *Cột cờ trên hầm địch*

* *Đại đội 1480 và 881 của ta*

Tô Phạm Phú Xuyên

Rồi rải dây thép lên trên
Phòng địch phản kích tiến lên chiếm đồi
Chiến đấu hơn một tháng trời
Cứ điểm xê một (C1) hết đời từ đây

Phía đông Nậm Rốm cùng ngày
Tiểu đoàn sáu sáu (166), năm tư (154) tiến vào
Hai cứ điểm ở trên cao (505 và 505A)
Gồm toàn lính Thái, lính nào? An giê*
Một đại đội, tiểu đoàn xê (BPC)
Do thiếu tá Chết* chỉ huy trận này

Di tích hố bộc phá 1000 kg ở đồi A1

Võ Nguyên Giáp cuộc đời và sự nghiệp

Chống cự quyết liệt cam gay
Mãi hai giờ sáng (2/5) buông tay chịu hàng
Ta đã tiêu diệt hoàn toàn
Trung tâm đề kháng hết đảng từ đây

Trên cánh đồng ở phía tây
Trung đoàn tám tám (88) ta bay vượt rào
Xông lên từ những chiến hào
Đồng không mông quạnh đã đào xuyên qua
Vừa bắn vừa giáp lá cà
Âu Phi đại đội ta là diệt xong
Cũng ở phía tây cánh đồng
Đêm ngày mừng bốn đại đoàn (308) xông lên
Tiếp tục đánh đến một bê (311B)
Diệt ngay đại đội lính Lê dương này

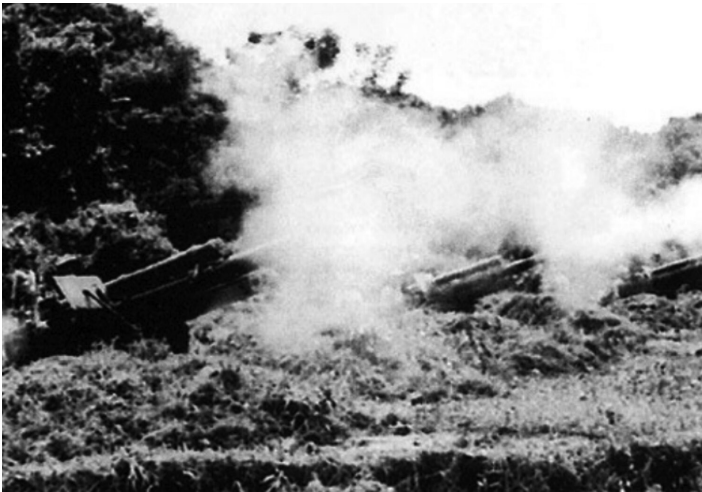
Đến ngày mừng 5 tháng Năm
Đường hầm A một (A1) đã hoàn thành xong
Đưa được bộc phá vào trong
Đặt dưới bên cạnh hầm ngầm chỉ huy
Tiểu đoàn* được lệnh rút đi
Qua đồi bãi Cháy cùng thì ém quân

* Algérie * Thiếu tá Chenel

* Tiểu đoàn 225 thuộc trung đoàn 174

Tô Phạm Phú Xuyên

Đến đêm mùng 6 tháng Năm
Đúng tám giờ tối lệnh ban đã truyền
Một tiếng nổ lớn rung nền
Trên đồi A một khói liền bốc lên
Bộc phá đặt cạnh hầm bên
Thổi bay lô cốt phía trên đồng thời
Tiêu diệt đại đội dù hai (dù số 2)
Phần lớn tan xác oán ai bây giờ
Hữu An* lập tức phát cờ
Lệnh cho pháo bắn lên đồi trung tâm

Ta pháo kích vào trung tâm đồi A1

Võ Nguyên Giáp cuộc đời và sự nghiệp

Tiếng nổ một tấn dưới hầm
Đã làm tan nát một phần tuyến ngang
Làm cho đơn vị khó khăn
Đánh ở đợt trước tạo thành cửa đi
Giúp hai đại đội tức thì
Xung phong thuận lợi nhưng vì phía trên
Lính dù liều chết xông lên
Ra sức chống cự để chờ viện binh
Quá nửa đêm thấy tình hình
Hữu An quyết định điều thêm quân vào
Đại đội của tiểu đoàn hai (249)
Giải quyết tiêu diệt, triển khai từng phần

Sớm ngày mùng 7 tháng Năm
Đại úy Pau gút* chỉ huy lính dù
Quân số còn có ba tư (34 tên)
Chúng sử dụng đạn đến viên cuối cùng
Chỉ huy Pau gút bị thương
Và bị bắt sống giữa hầm cùng quân

** Nguyễn Hữu An là trung đoàn trưởng trung đoàn 174, trong trận đánh ngày 7/5 tại đồi A1. Ông cũng chính là người chỉ huy cho kích nổ khối bộc phá 1000 kg làm tan nát đồi A1, khi đó ông mới 28 tuổi.*

** Pouget*

Tô Phạm Phú Xuyên

Giữa sáng mùng 7 tháng Năm
Lá cờ “Quyết chiến.*..” tung bay gió Lào*
Phản phật trên nóc điểm cao
Báo hiệu Pháp sắp vái chào Điện Biên
3 giờ chiều, lệnh trên truyền
Không cần đợi tối ta liền tấn công
Các đơn vị ở phía đông
Đánh thẳng khu vực trung tâm Mường này*
Còn các đơn vị phía tây
Giáp công cùng tiến vào ngay hầm ngầm

*Tướng De Castries cùng toàn bộ chỉ huy
Tập đoàn cứ điểm Điện Biên Phủ ra hàng*

Võ Nguyên Giáp cuộc đời và sự nghiệp

Không cho địch kịp trở tay
Chúng ta quyết bắt lũ bay phải hàng

Theo như kế hoạch đã ban
Bộ đội tất các đại đoàn tiến quân
Đại đội trưởng Luật* trung đoàn*
Dẫn quân luôn dưới những làn đạn cầu
Băng băng tiến vượt qua cầu
Vẳng nghe lính Pháp bảo nhau rằng là
Không nên chống lại quân ta
Sức nay đã kiệt sẽ ra thế nào
Ta theo đường tắt tiến vào
Diệt ổ bảo vệ hàng rào chỉ huy
Bắt sống Đờ Cát tơ ri
Toàn bộ tướng tá cũng thì hàng ngay
Năm giờ ba mươi (17g30) cùng ngày
Chiến thắng lịch sử chiều nay hoàn thành.

* Lá cờ Quyết chiến quyết thắng

* Gió tây nam

* Mừng Thanh

* Tạ Quốc Luật

* Trung đoàn Hoàng Cầm

KẾT QUẢ TRẬN ĐÁNH VỀ PHÍA PHÁP

Mặc dù phía Pháp đã phải ra tăng quân số lên đến 16.000 người, họ vẫn không thể nào lật ngược được thế cờ. Toàn bộ quân Pháp ở Điện Biên Phủ bị tiêu diệt và bị bắt làm tù binh. Thiệt hại về phía Pháp là: 2.293 người chết, 6.650 người bị thương, 1.729 người mất tích và 11.721 bị bắt làm tù binh.

Toàn bộ 17 tiểu đoàn bộ binh và lính dù, 3 tiểu đoàn pháo binh, 10 đại đội quân đội Quốc gia Việt Nam bị tiêu diệt.

Cờ quyết chiến quyết thắng tung bay trên nóc hầm Đờ Cát Tô Ri

Võ Nguyên Giáp cuộc đời và sự nghiệp

Tổng số sỹ quan và hạ sỹ quan bị tiêu diệt và bị bắt là 1.706 gồm: 1 chuẩn tướng, 16 đại tá và trung tá, 353 sỹ quan từ thiếu úy đến thiếu tá. Thiệt hại về phía Mỹ là 2 phi công chết và 1 bị thương.

Về không quân, Pháp bị tổn thất 59 phi cơ bị phá hủy (38 chiếc bị bắn rơi, 21 chiếc bị phá hủy khi đậu ở sân bay). Trong đó có 3 máy bay khác và 2 trực thăng bị phá hủy trước ngày 13/3/1954. Ngoài ra còn có 186 phi cơ khác bị trúng đạn và hư hại ở các mức độ khác nhau. Phía Mỹ có 1 phi cơ G119 bị bắn rơi.

Về trang bị nặng, Pháp mất toàn bộ trang bị vũ khí, xe tăng và pháo binh ở Điện Biên Phủ. Phía ta thu giữ 3 xe tăng, 28 đại bác, 5915 súng các loại, 20.000 lít xăng dầu cùng rất nhiều đạn dược, quân trang và quân dụng khác.

VỀ PHÍA QUÂN ĐỘI NHÂN DÂN VIỆT NAM

Thiệt hại về phía QĐND Việt Nam theo hồ sơ của quân y là: 4.200 người chết, 9.691 người bị thương và 792 người mất tích. Hiện nay tại Điện Biên Phủ có 3 nghĩa trang liệt sỹ của trận này, nghĩa trang phía đồi Độc Lập, nghĩa trang gần đồi Him Lam và nghĩa trang gần đồi A1. Lần lượt các nghĩa trang trên có 2.432 ngôi, 869 ngôi và 648 ngôi mộ, tổng cộng là 3.976 ngôi.

Tô Phạm Phú Xuyên

Do một trận lũ lớn vào năm 1954 đã cuốn trôi các bia mộ nên 3.972 mộ đều là Liệt sỹ vô danh. Chỉ có 4 ngôi được đặt riêng biệt là mộ các anh hùng Bế Văn Đàn, Phan Đình Giót, Tô Vĩnh Diện, Trần Can là còn biết được.

Ngày hôm sau 8 tháng 5 năm 1954, Chủ tịch Hồ Chí Minh gửi thư khen: “Quân ta đã giải phóng Điện Biên Phủ, Bác và Chính phủ thân ái gửi lời khen ngợi cán bộ, chiến sỹ, dân công, thanh niên xung phong và đồng bào địa phương đã làm tròn nhiệm vụ một cách vẻ vang. Thắng lợi tuy lớn nhưng mới là bắt đầu. Chúng ta không nên vì thắng lợi mà kiêu, không nên chủ quan khinh địch.

Toàn bộ quân Pháp ở Điện Biên Phủ bị bắt làm tù binh

Võ Nguyên Giáp cuộc đời và sự nghiệp

Chúng ta kiên quyết kháng chiến để tranh độc lập, thống nhất, dân chủ, hòa bình. Bất kỳ đấu tranh về quân sự hay ngoại giao cũng phải trường kỳ gian khổ mới đi đến thắng lợi hoàn toàn...”

Sau đó, Chủ tịch Hồ Chí Minh đến gặp và chúc mừng Bộ Tổng tham mưu và Đại tướng Võ Nguyên Giáp. Tại đây bằng kinh nghiệm chính trị, Bác đã nói một câu chúc mừng cùng dự đoán chính xác: “Chúc mừng chú Võ Nguyên Giáp thắng trận. Nhưng đừng chủ quan, còn phải đánh với Mỹ nữa. Sớm muộn gì chúng cũng sẽ nhảy vào Đông Dương thế chỗ Pháp”.

*Đại diện cho Tổng Tư lệnh quân đội Việt Nam,
Thủ trưởng Tạ Quang Bửu ký Hiệp định đình chiến tại Giơ ne vơ*

VÀ ĐÂY LÀ LỜI TỔNG KẾT CỦA ĐẠI TƯỚNG VÕ NGUYÊN GIÁP

“Dân tộc ta có thể tự hào rằng: dưới sự lãnh đạo của Đảng ta, đứng đầu là Chủ tịch Hồ Chí Minh kính yêu, chúng ta đã chứng minh một chân lý vĩ đại. Chân lý đó là: trong thời đại ngày nay một dân tộc thuộc địa bị áp bức, khi đã biết đứng dậy đoàn kết đấu tranh, kiên quyết chiến đấu cho độc lập, tự do và chủ nghĩa xã hội. Thì có đầy đủ khả năng để chiến thắng quân đội xâm lược hùng mạnh của một nước đế quốc chủ nghĩa”.

Đồng bào các dân tộc Điện Biên vui mừng chào đón Đại tướng thăm lại chiến trường xưa (năm 2004)

ĐẠI TƯỚNG VÕ NGUYỄN GIÁP VỚI CUỘC KHÁNG CHIẾN CHỐNG MỸ CỨU NƯỚC

Phá hoại hiệp định Giơ Ne
Bọn đế quốc Mỹ cùng bè tay sai
Trước đó đào tạo cấm cài
Nhằm xây chế độ độc tài miền Nam
Đưa Ngô Đình Diệm về làm
Bù nhìn Tổng thống Việt Nam cộng hòa
Âm mưu cướp hảnh nước nhà
Đông nam châu Á cùng là phe ta*
Đổ vào vũ khí đô la
Xây dựng quân đội Quốc gia nguy quyền

* Phe Xã hội chủ nghĩa

Tổng thống Dwight D. Eisenhower và Tổng thống Ngô Đình Diệm (1957)

Tô Phạm Phú Xuyên

Kế hoạch của chúng trước tiên
Truy lùng tàn sát Đảng viên nằm vùng
Gia đình Cách mạng kiên trung
Bắt bố đánh đập cực hình khảo tra
Đốt nhà hãm hiếp đàn bà
Trẻ em nheo nhóc thật là thảm thương

Bác* cùng với Đảng, Trung ương
Đề ra quyết sách chủ chương họp bàn
Quyết tâm phải đánh cho tan
Bè lũ cướp nước cùng đàn tay sai

Binh sỹ Mỹ càn quét một ngôi nhà của người dân ở Miền Nam VN

Võ Nguyên Giáp cuộc đời và sự nghiệp

Cuộc chiến có thể kéo dài*
Nhưng sẽ thắng lợi ngày mai huy hoàng
Miền Bắc tư thế sẵn sàng
Xây dựng, củng cố, xóm làng hậu phương
Chi viện gửi tới chiến trường
Sức người, sức của, quân lương chuyển vào
Vượt qua vực thẳm núi cao
Trường Sơn vạn dặm ngày nào quân đi

Để giành độc lập xá gì
Xẻ rừng, bạt núi, cùng thì phá bom
Lệnh Bác phải mở đường mòn
Đoàn Năm năm chín (559) khởi công một ngày*
Huy động lực lượng ra tay
Quân dân, xung kích, làm ngày làm đêm
Trên biển ta cũng mở thêm
Đoàn tàu “không số” vượt lên sóng ngầm
Đưa hàng vào tận miền trong
Với hàng trăm chuyến địch không biết gì

* *Võ Nguyên Giáp*

* *Lời Bác Hồ*

* *19/5/1959*

Tô Phạm Phú Xuyên

Cũng mấy lần gặp hiểm nguy
Bảo đảm bí mật quyết thì hy sinh
Chủ động đánh đắm tàu chìm
Con đường trên biển vẫn êm thẳng ngày

Miền Nam đồng khởi* vui thay
Căn cứ Mỹ, Ngụy lung lay hoàn toàn
Từ quân chí tướng hoang mang
Đưa năm mươi vạn quân sang báo thù
Lập nhiều căn cứ phi khu
Mở nhiều chiến dịch cứu nguy quân tàn

*Từ năm 1964 - 1968 quân viễn chinh Mỹ
có mặt ở miền Nam Việt Nam là 545.000 tên*

Võ Nguyên Giáp cuộc đời và sự nghiệp

Máy bay, tàu chiến hàng đàn
Đánh phá miền Bắc tan hoang đêm ngày
Ba năm ấy chúng cú cay
Sáu năm, sáu bảy* đường dày đạn bom
Quân dân ta quyết sống còn
Phòng không lưới lửa trên non dưới ngàn
Ba nghìn chiếc bị bắn tan
Thương vong và bắt hơn ngàn phi công
Miền Nam chia lửa hiệp đồng
Từ Tây Nguyên đến miền Đông đánh đồn
Mậu Thân (1968) ta tổng tiến công
Bao xác Mỹ Ngụy chất chồng lên nhau
Giôn Sơn hốt hoảng đau đầu
Hết nhiệm kỳ chẳng được bầu lần hai

Lam Sơn* chiến dịch kéo dài
Gần một tháng rưỡi họa tai khôn lường
Quân dân dồn sức chiến trường
Đánh cho Mỹ, Ngụy bị thương mười ngàn
Hơn tám ngàn chết xương tan
Thất bại thảm hại, tìm đường rút lui

* 1960 * 1965 - 1967

* Cuộc hành quân Lam Sơn 719 từ 8/2 - 25/3/1971.

Tô Phạm Phú Xuyên

Tháng Bảy* mưa gió sập sùi
Cổ thành Quảng Trị ngậm ngùi thương đau
Tám mốt (81) ngày đó giành nhau
Giữa ta và địch đối đầu đạn bom
Hai bên đều quyết sống còn
Tranh từng tấc đất, từng con chiến hào
Mỹ Ngụy chúng đã đổ vào
30 vạn tấn đạn bom trận này
Tương đương với 7 quả bom
Nguyên tử ném xuống Hi rô* năm nào

Thành cổ Quảng Trị 81 ngày đếm chiến đấu

Võ Nguyên Giáp cuộc đời và sự nghiệp

Bộ đội ta chẳng núng nao
Vượt sông Thạch Hãn ào ào xông lên
Dưới làn mưa đạn, bom rền
Của quân Mỹ Ngụy ta liền rút thôi
Thành cổ tám một ngày trời
Lính ta, lính địch xác phơi chiến hào
Bên ta, bên ấy tổn hao
Mười ngàn quân địch, lẽ nào quân ta
Cũng mười ngàn, thế là hòa
Quảng Trị năm ấy ai mà lại quên

TRẬN ĐIỆN BIÊN PHỦ TRÊN KHÔNG

Tháng Mười hai* lại vang rền
Bầu trời Hà Nội viết nên sử vàng
Bởi giặc Mỹ lại leo thang
Ném bom hủy diệt xóm làng của ta
Hàng ngàn thân sấm con ma
Ép bốn (F4), A sáu (A6) vượt xa năm nào

* Từ 18/6 - 16/9/1972

* Thành phố Hirôshima Nhật Bản

* 12 ngày đêm từ 18/12 - 29/12/1972

Tô Phạm Phú Xuyên

Hơn trăm chiếc Bê năm hai (B-52)
Nixon tuyên bố trên đài phát thanh
Biển Hà Nội phải trở thành
Thời kỳ đồ đá vạn năm loài người
Mới nghe mà thấy nực cười
Để xem ta đã trả lời mi sao
Biết trước mi sẽ đánh vào
Chúng ta chuẩn bị hầm hào đợi mi
Người già, em nhỏ chuyển đi*
Công nhân viên chức cùng thì dân quân

Bộ đội và tên lửa trong trận Điện Biên Phủ trên không

Võ Nguyên Giáp cuộc đời và sự nghiệp

Vẫn ở lại để góp phần
Tham gia bảo vệ cơ quan của mình
Bộ đội tên lửa pháo binh
Chuẩn bị trận địa tình hình đã xong
Các loại pháo đủ cỡ nòng
Tầm cao, tầm thấp đợi trông chúng mày
Cùng nhiều phi đội máy bay
Mích hai mốt* chỉ chờ ngày tiến công
Các binh chủng đã hiệp đồng
Đánh cho tan xác địch không đường về
Trận đầu thất bại thảm thê
6 chiếc bị cháy, 2 bê (B-52) đi đời
Quân dân ta thật tuyệt vời
Đêm thứ hai ấy lại rơi thêm nhiều
Ép trăm mười một (F111) bị thiêu
Bê hai (B-52) 7 chiếc đài siêu* tan tành
Hai ba, hai mốt* hạ nhanh
Cháy năm chiếc nữa giặc đành tháo lui

* Đi sơ tán khỏi Hà Nội

* Siêu pháo đài bay B-52

* Đêm rạng sáng ngày 21 và 23/12

Tô Phạm Phú Xuyên

Đêm hai mươi bốn (24/12) lại thời
Rơi thêm 5 chiếc đi đời nhà ma
2 ép bốn (F4), 2 bảy a (A7)
Bê hai (B-52) 1 chiếc thật là hả hê
Hai sáu đêm ấy rét về (26/12)
Hơn trăm lần chiếc năm bê (B-52) đánh vào
Trăm mười lần “chiến thuật cao”*
Ồ ạt hơn tiếng* ào ào trút bom
Thái Nguyên, Hà Nội, Hải Phòng
Đánh một trận lớn hiệp đồng thật hay

Pháo đài bay B52 trong trận Điện Biên Phủ trên không

Võ Nguyên Giáp cuộc đời và sự nghiệp

Bắn rơi mười tám (18) máy bay*
Làm cho giặc lái hồn lay hải hùng
Trận đánh then chốt chưa từng
Quân dân cả nước vui mừng xiết bao
Ngày hai bảy (27) lại vui nào
Míc ta xuất kích bay vào không trung
Một đám lửa đỏ cháy bùng
Bê năm hai (B-52) địch, xác tung giữa trời
Anh Phạm Tuân thật tuyệt vời
Tinh thần dũng cảm báo thời ngợi ca
Đêm hai tám (28) nhớ mãi mà
Vũ Xuân Thiều đó bài ca tự hào
Dùng Míc hai mốt lao vào
Thay quả tên lửa chí cao ngất trời
Bê năm hai (B-52) Mỹ đi đời
Tên anh còn mãi sáng ngời đến nay*

* Máy bay chiến thuật hộ tống 110 lần chiếc

* Từ 12 giờ 05 - 23 giờ 20

* Trong đó có 8 chiếc B-52 và 10 máy bay chiến thuật khác

* Ở quận Long Biên, Hà Nội, có một con đường mang tên người anh hùng liệt sỹ Vũ Xuân Thiều.

Tô Phạm Phú Xuyên

Ngày hai chín (29/12) giặc sợ thay
Đánh ra các tỉnh vòng ngoài Thủ đô
Trại Cau, Gang Thép, Đồng Mô*
Kim Anh, Vĩnh Phúc, đang chờ chúng bay
Bắn rơi 2 chiếc trong ngày
Một bê, (B-52), một ép (F4) từ nay rút về
Quân dân sung sướng hả hê
Tin mừng thắng trận tràn trề khắp nơi
Tám một (81) chiếc bị đi đời*
Bê hai (B-52) ba bốn (34) chiếc thời tiêu tan

*Ngày 27/1/1973 Hiệp định Paris chấm dứt chiến tranh,
lập lại hòa bình ở Việt Nam chính thức được ký kết.*

Võ Nguyên Giáp cuộc đời và sự nghiệp

Lầu Năm Góc sợ kinh hoàng
Nixon tuyên bố sẵn sàng rút quân
Chấp nhận Hội nghị họp bàn
Ký kết Hiệp định Việt Nam hòa bình
Gần hai thập kỷ chiến chinh
Nay đành cuốn gói Mỹ kinh đến già
Việt Nam yêu dấu của ta
Năm bảy ba (1973) đã nở hoa rợp trời

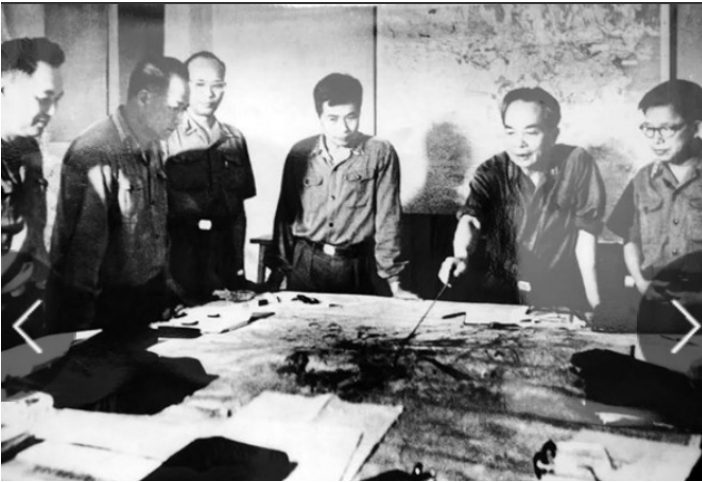
Hai miền chưa được nghỉ ngơi
Bởi còn giặc Ngụy vẫn thời rắp tâm
Phá hoại Hiệp định lẩn dần
Các vùng giải phóng của dân bấy giờ
Mỹ về Ngụy sẽ bơ vơ
Không còn lâu nữa hết thời ôm chân
Bảy năm (1975) Đại thắng mùa xuân
Ngụy quyền sụp đổ, Bắc Nam một nhà.

** Trong chiến dịch mười hai ngày đêm “ Điện Biên Phủ trên không”.*

Quân và dân ta đã bắn rơi 81 chiếc máy bay. Trong đó gồm: 34 chiếc B-52 và 5 chiếc F-111 cánh cụp cánh xòe.

CHIẾN DỊCH HỒ CHÍ MINH LỊCH SỬ

Bộ Chính trị ở rất xa*
Cùng Võ Đại tướng vẫn là chỉ huy*
Trước khi chiến dịch ông thì
Tây Nguyên được chọn không gì hơn đây
Hướng chiến lược quan trọng này
Trước tiên ta đánh mở màn Buôn Mê*
Sau đó Đà Nẵng tiến về
Ngụy quân tháo chạy thảm thê chật đường

*Đại tướng Võ Nguyên Giáp cùng Quân ủy Trung ương
theo dõi diễn biến chiến dịch Hồ Chí Minh, tháng 4/1974*

Võ Nguyên Giáp cuộc đời và sự nghiệp

Tất cả tám hướng tứ phương
Sân bay, bến cảng tìm đường tản cư
Quân ta rầm rập khắp từ
Đồng bằng, rừng núi, chiến khu tiến về
Lệnh Bác Giáp được truyền đi:

“Thần tốc, thần tốc hơn nữa

Táo bạo, táo bạo hơn nữa

*Tranh thủ từng phút, từng giờ, xốc tới mặt trận, giải
phóng miền Nam, quyết chiến và toàn thắng”.*

Hai sáu tháng Bốn (26/4) bắt đầu
Chiến dịch lịch sử từ lâu mong chờ
Pháo ta gầm rú một giờ
Làm rung chuyển cả nội đô Sài Gòn
Tất cả các hướng tiến công
Đông, nam, tây, bắc, đồng bằng, ven đô
Các đơn vị địch sững sờ
Chống cự yếu ớt chỉ chờ trốn đi

* Thủ đô Hà Nội

* Trong chiến dịch Hồ Chí Minh, Đại tướng Võ Nguyên Giáp
vẫn là Tổng chỉ huy - Bộ trưởng Bộ quốc phòng

* Buôn Mê Thuật

Tô Phạm Phú Xuyên

Ba ngày sau đó vẫn thì
Tấn công liên tục tiến về Thành đô
Đến trưa ba mươi tháng Tư
Xe tăng giải phóng bất ngờ xông lên
Húc đổ cổng sắt vững bền
Cửa dinh Độc Lập mang nền “Tự do”*
Dương Văn Minh đó thần thờ
Thấy quân Giải phóng tay giơ xin hàng
Kết thúc chiến dịch vẻ vang
Mùa xuân Đại thắng sử vàng mãi ghi

* *Tự do kiểu Mỹ*

Xe tăng quân giải phóng tiến vào Dinh Độc Lập trưa ngày 30/4/1975

Võ Nguyên Giáp cuộc đời và sự nghiệp

Bao năm chia cắt nay giờ
Bắc Nam thống nhất ước mơ đã thành
Non sông sạch bóng ngoại xâm
Gia đình đoàn tụ quây quần bên nhau
Công lao Đại tướng hàng đầu
Toàn dân ta mãi khắc sâu ơn Người
Xây dựng Tổ quốc đẹp tươi
“Đàng hoàng to đẹp hơn mười năm xưa”
Chúng con nguyện sẽ kế thừa
Giữ gìn non nước sớm trưa vững bền.

*Tổng thống Dương Văn Minh cùng nội các chính quyền Sài Gòn
tuyên bố đầu hàng vô điều kiện*

Tô Phạm Phú Xuyên

Nhân dân Sài Gòn vui mừng đón đoàn quân Giải phóng

*Đại tướng Võ Nguyên Giáp và Đại tướng Văn Tiến Dũng
vui mừng gặp nhau tại Sài Gòn sau ngày Giải phóng*

ĐOẠN KẾT

Ngày xưa lịch sử nhà Trần
Hưng Đạo Quốc Tuấn ba lần đánh tan
Quân Nguyên Mông Cổ bạo tàn
Vó ngựa phi đến tan hoang cửa nhà
Châu Âu, châu Á tan ra
Thừa cơ tiến đến nước ta âm âm
Không để lũ giặc ngoại xâm
Tràn vào làm cỏ nước dân của mình
Hưng Đạo thống lĩnh quân binh
Truyền “Hịch tướng sỹ” tử sinh đến cùng

Trần Hưng Đạo với trận chiến Bạch Đằng lịch sử (1288)

Tô Phạm Phú Xuyên

Chương Dương, Hàm Tử oai hùng
Bạch Đằng, Vạn Kiếp lấy lòng chiến công
Ba lần chiến thắng Nguyên Mông
Tài danh Đức Thánh non sông lưu truyền

Ngày nay Đại tướng Võ Nguyên
Phát huy truyền thống Tổ tiên đã từng
Điện Biên lịch sử oai hùng
Trăm năm nô lệ đã dừng tại đây
Đế quốc Mỹ lại quấy rầy
Không để ta lấy một ngày nghỉ ngơi

*Đại tướng thăm đơn vị lão dân quân Hoàng Hóa, Thanh Hóa
bắn rơi máy bay Mỹ bằng súng trường (ảnh năm chụp 1973)*

Võ Nguyên Giáp cuộc đời và sự nghiệp

Kéo quân xâm lược đầy trời
Miền Nam chúng cướp máu rơi ngập tràn
Miền Bắc chúng phá tan hoang
Máy bay tàu chiến xóm làng ném bom
Quân dân ta quyết sống còn
Không để Mỹ, Ngụy men mon cướp dần
Bác cùng cả nước hành quân
Đoàn kết chiến đấu đánh tan giặc thù
Cuối cùng chúng phải chịu thua
Rút hẳn về nước xin chữa từ nay

Đồng bào các dân tộc xã Mường Phăng đón Đại tướng trở lại thăm khu sở chỉ huy chiến dịch ĐBP (2004)

Tô Phạm Phú Xuyên

Hòa bình chưa được bao ngày
Thì giặc Pôn Pốt lại giày xéo sang
Xóm làng chúng đốt, chúng càn
Tây Nam biên giới tan hoang đạn cày
Bác cùng với Đảng quyết ngay
Đánh cho không kịp trở tay chúng hàng

Tháng Hai, mười bảy (17/2/1979) ngõ ngàng
Sáu tỉnh phía Bắc giặc tràn biên cương
Quân dân dồn sức kiên cường
Sáu mươi vạn giặc tìm đường tháo thân

*Một nữ tự vệ với khẩu CKC trên tay
trông giữ tù binh Trung quốc 2/1979*

Võ Nguyên Giáp cuộc đời và sự nghiệp

Mười phần chết mất một phần
Nhiều năm sau đó dần dần mới yên
Hoan hô Đại tướng Võ Nguyên
Tài cao đức sáng viết nên sử vàng

Sách vở viết đã nhiều trang
Công lao của Bác ngày càng ngợi ca
Đến khi đời cõi ta bà
Trăm linh ba (103) tuổi mãi là tiếc thương
Nhân dân đưa tiễn chật đường
Vũng Chùa yên nghỉ quê hương Bác nằm

*Nhân dân thủ đô đứng chật hai bên đường
kính cẩn đưa tiễn Người về đất mẹ Quảng Bình*

Tô Phạm Phú Xuyên

Ngày ngày không ngớt người thăm
Hương thơm tỏa ngát quanh năm khắp miền
Chúc Người ngon giấc cảnh tiên
Chúng con nguyện giữ giang biên vững vàng
Xây dựng đất nước vẻ vang
Sánh vai cường quốc, ngang hàng năm châu
Ngày đêm con cháu nguyện cầu
Linh thiêng Bác độ dân giàu nước yên.

Nhân dân cả nước đưa tiễn Người về nơi an nghỉ cuối cùng

Võ Nguyên Giáp cuộc đời và sự nghiệp

Đại tướng Võ Nguyên Giáp mãi vĩnh hằng trong lòng nhân dân ta

*Vợ chồng tác giả dâng hương và sách bên mộ Đại tướng
tại Vũng Chùa, sáng 25/8/2019*

Tô Phạm Phú Xuyên

*Hàng ngày các đoàn thể và nhân dân cả nước
đến thăm viếng mộ Bác tại Vũng Chùa*

**NHỮNG BỨC ẢNH QUÝ CỦA NGUYỄN ĐÌNH TOÁN
VỀ ĐẠI TƯỚNG VÕ NGUYÊN GIÁP**

Đại tướng Võ Nguyên Giáp và Giáo sư sử học Phan Huy Lê

Tô Phạm Phú Xuyên

*Cố Đại tướng Võ Nguyên Giáp
giành nhiều sự quan tâm cho ngành Sử học*

*Sự hiện diện của nhiều nhân vật Lịch sử như Đại tướng Võ Nguyên
Giáp, GS Phan Huy Lê và Nhà sử học Dương Trung Quốc*

Võ Nguyên Giáp cuộc đời và sự nghiệp

*Đại tướng Võ Nguyên Giáp
tiếp nhà sử học Trần Văn Giàu ngày 31/12/1996*

*Đại tướng Võ Nguyên Giáp
thăm nhạc sỹ Văn Cao tết Nhâm Thân 1992*

Tô Phạm Phú Xuyên

*Đại tướng Võ Nguyên Giáp với Đại tướng Chu Huy Mân
tại hội trường Ba Đình ngày 12/11/2002*

*Đại tướng Võ Nguyên Giáp
và nguyên Tổng bí thư Lê Khả Phiêu*

Võ Nguyên Giáp cuộc đời và sự nghiệp

Hội nhà văn Việt Nam thăm Đại tướng nhân dịp kỷ niệm 50 năm chiến thắng Điện Biên Phủ (6/5/2004)

Một khoảnh khắc của cố Đại tướng với nhạc sỹ Phó Đức Phương và các văn nghệ sỹ khác

Tô Phạm Phú Xuyên

Đại tướng Võ Nguyên Giáp với các Đại biểu Quốc hội

*Đại tướng Võ Nguyên Giáp
với nghệ sĩ nhân dân đạo diễn Đào Trọng Khánh (28/5/2001)*

Võ Nguyên Giáp cuộc đời và sự nghiệp

*Đại tướng cùng trưởng nữ Võ Hồng Anh tiếp các phóng viên
Hoàng Hải Vân, Lương Ngọc Bích*

*Đại tướng cùng Tư lệnh Đồng Sĩ Nguyên và Chính ủy Đoàn 559
Đặng Tính nói chuyện tại một lán rừng Trường Sơn (3/1973)*

Tô Phạm Phú Xuyên

Đại tướng chụp ảnh cùng Tổng bí thư ĐCS Liên Xô Leonid Brezhnev và Nguyên soái Dmitriy Ustinov

Đại tướng Võ Nguyên Giáp trò chuyện với chủ tịch Fidel Castro trong chuyến thăm Cu ba

NHỮNG CÂU NÓI BẤT HỦ CỦA ĐẠI TƯỚNG VÕ NGUYÊN GIÁP

Trong cuộc đời cầm quân và giành thắng lợi trong hai cuộc chiến tranh lớn, Đại tướng Võ Nguyên Giáp đã để lại nhiều câu nói bất hủ.

Cuối năm 1946, khi cuộc chiến tranh với thực dân Pháp là không thể tránh khỏi, Chủ tịch Hồ Chí Minh đã hỏi Võ Nguyên Giáp, tân Bộ trưởng Quốc phòng (thay thế luật sư Phan Anh), người cũng được Chủ tịch nước ủy quyền làm Tổng chỉ huy Quân đội Nhân dân và Dân quân tự vệ: “Nếu địch mở rộng chiến tranh trên miền Bắc, Hà Nội có

Tô Phạm Phú Xuyên

thể giữ được bao lâu?”. Bộ trưởng Giáp đã tự tin trả lời: “Có thể giữ được một tháng!”.

Với nỗ lực của trung đoàn thủ đô và các lực lượng tự vệ và nhân dân Hà Nội, quân đội Việt Nam non trẻ đã cầm chân được quân đội Pháp tới hai tháng tại thủ đô, trước khi bí mật rút khỏi thành phố để bước vào cuộc kháng chiến kéo dài tới 9 năm.

Năm 1950, trước khi mở chiến dịch Biên giới, Võ Nguyên Giáp, khi đó đã mang quân hàm Đại tướng, đã cân nhắc việc có chọn đột phá khẩu là thị xã Cao Bằng hay không. Ông viết trong hồi ký: “Trong tư tưởng của tôi từ trước, điểm đột phá trên chiến trường này phải là Đông Khê”.

Sau khi quân đội Việt Nam đánh Đông Khê, quân Pháp từ Cao Bằng và Lạng Sơn kéo sang phản công cũng đã bị đánh bại. Hai binh đoàn Le Page và Charton bị tiêu diệt hoàn toàn, toàn bộ tuyến biên giới Việt Trung từ Cao Bằng đến Đình Lập được giải phóng. Việt Nam dân chủ cộng hòa mở được cánh cửa giao lưu với các nước khối xã hội chủ nghĩa, từ đó nhận được những sự giúp đỡ to lớn để tạo dẫn tới chiến thắng Điện Biên 4 năm sau đó.

Võ Nguyên Giáp cuộc đời và sự nghiệp

Trong chiến dịch Điện Biên, Đại tướng, Tổng tư lệnh Võ Nguyên Giáp đã có một quyết định cực kỳ quan trọng, dẫn đến chiến thắng hoàn toàn cho quân đội Việt Nam, là chuyển từ phương châm “đánh nhanh, thắng nhanh” sang “đánh chắc, tiến chắc”.

Sau nhiều đêm thức trắng trắng trăn trở, tại cuộc trao đổi với trưởng đoàn cố vấn quân sự Trung Quốc Vi Quốc Thanh sáng 26/1/1954, đúng ngày dự kiến mở màn chiến dịch, Tướng Giáp đã nói: “Ý định của tôi là ra lệnh hoãn cuộc tiến công ngay chiều hôm nay, thu quân về vị trí tập kết, chuẩn bị lại theo phương châm “đánh chắc, tiến chắc””.

Sau khi nhận được sự đồng thuận của ông Vi Quốc Thanh, tại Hội nghị Đảng ủy mặt trận diễn ra sau đó, Tướng Giáp đã có câu kết luận lịch sử:

“Để đảm bảo nguyên tắc cao nhất là đánh chắc thắng, cần chuyển phương châm tiêu diệt địch từ đánh nhanh thắng nhanh sang đánh chắc tiến chắc. Nay quyết định hoãn cuộc tiến công. Ra lệnh cho bộ đội trên toàn tuyến

lui về địa điểm tập kết, và kéo pháo ra. Công tác chính trị bảo đảm triệt để chấp hành mệnh lệnh lui quân như mệnh lệnh chiến đấu. Hậu cần chuyển sang chuẩn bị theo phương châm mới”.

Về sau, trong hồi ức “Điện Biên Phủ, điểm hẹn lịch sử”, tướng Giáp đã thổ lộ: “Ngày hôm đó, tôi đã thực hiện được một quyết định khó khăn nhất trong cuộc đời chỉ huy của mình!”.

Đánh giá về quyết định lịch sử này, tướng Lê Trọng Tấn, trong dịp kỷ niệm 10 năm chiến thắng Điện Biên, nói: “Nếu không có quyết định chuyển phương châm ngày đó thì phần lớn chúng tôi sẽ không có mặt trong cuộc kháng chiến chống Mỹ”. Còn tướng Vương Thừa Vũ nhận xét: “Nếu theo cách đánh cũ, thì cuộc kháng chiến chống Pháp có thể bị kéo dài thêm tới 10 năm”.

Đánh thắng thực dân Pháp, Đại tướng Võ Nguyên Giáp cùng quân đội của ông không được nghỉ ngơi lâu, mà phải tiếp tục bắt tay vào cuộc chiến đấu với quân đội Mỹ, đúng như Chủ tịch Hồ Chí Minh đã dự đoán khi tướng Giáp đến Việt Bắc báo cáo về chiến thắng Điện Biên.

Võ Nguyên Giáp cuộc đời và sự nghiệp

Năm 1972, trong một chiến thắng vang dội khác của quân đội Việt Nam trước cuộc tập kích chiến lược bằng đường không của quân đội Mỹ vào Hà Nội, được ví như một trận “Điện Biên Phủ trên không”, tướng Giáp đã có chỉ thị nổi tiếng tới các đơn vị phòng không Hà Nội: “Cả nước đang hướng về Hà Nội. Toàn thế giới đang hướng về Hà Nội. Từng giờ từng phút, Bộ Chính trị và Quân ủy trung ương theo dõi cuộc chiến đấu của Hà Nội. Vận mệnh của Tổ quốc đang nằm trong tay các chiến sĩ phòng không bảo vệ Hà Nội”.

Sau khi quân đội của tướng Giáp giành chiến thắng trên bầu trời Hà Nội, Mỹ đã phải ký hiệp định Paris, rút quân khỏi Việt Nam, tạo tiền đề cho những chiến thắng sau đó của tướng Giáp.

Trong những ngày cuối cuộc kháng chiến thứ hai của mình, Tướng Giáp đã cho đánh đi bức điện lịch sử gửi các đơn vị tham gia chiến dịch giải phóng miền Nam, sáng 7/4/1975: “Thần tốc, thần tốc hơn nữa; táo bạo, táo bạo hơn nữa; tranh thủ từng phút, từng giờ; xốc tới mặt trận; giải phóng miền Nam. Quyết chiến và toàn thắng!”

Tô Phạm Phú Xuyên

Kết thúc hai cuộc chiến tranh, khi nhìn nhận lại về cuộc chiến chống Pháp và đối thủ của mình là tướng Navarre, tướng Giáp đã nói với nhà báo, đạo diễn người Pháp Daniel Roussel: “Navarre là một tướng có tài, thua trận không phải là lỗi của ông ta, mà là lỗi của những người bắt đầu cuộc chiến”.

Trong cuộc gặp đầu tiên với đối thủ người Mỹ, cựu Bộ trưởng Quốc phòng Mỹ McNamara năm 1995, tướng Giáp cũng có rất nhiều câu nói rất đáng nhớ như: “Mỹ xâm lược Việt Nam là sai lầm. Mỹ không hiểu Việt Nam”, “Chúng tôi biết là chúng tôi sẽ thắng ngay từ ngày đầu tiên”, hay “Từ ‘lo sợ’ không có trong tư duy quân sự của chúng tôi”.

Đáp lại những lời ca tụng của báo chí phương Tây, ông nói: “Vị tướng dù có công lao lớn đến đâu cũng chỉ là giọt nước trong biển cả. Chỉ có nhân dân Việt Nam là người đánh thắng Mỹ. Các ngài gọi tôi là vị tướng thần thoại, nhưng tôi tự nghĩ tôi bình đẳng với những người lính của mình”.

Nhận định về Chủ tịch Hồ Chí Minh, người đã trao cho

Võ Nguyên Giáp cuộc đời và sự nghiệp

mình cấp hàm Đại tướng và quyền Tổng chỉ huy quân đội, trong hồi ký của mình, Tướng Giáp đã viết: “Hồ Chí Minh là con người của những quyết định lịch sử”.

Là một nhà quân sự, nhà giáo, nhà sử học, tướng Giáp luôn quan tâm đến lịch sử và thế hệ trẻ. Phát biểu tại Hội nghị Ban chấp hành Hội khoa học lịch sử Việt Nam nhiệm kỳ 3, khóa III năm 1996 với tư cách Chủ tịch danh dự hội, ông trả lời: “Tôi vẫn còn có điều băn khoăn và hơn thế nữa là sự lo lắng, đó là vì sao kiến thức lịch sử lại không phổ biến sâu rộng được trong quảng đại quần chúng, như là giới trẻ?”.

Nói về nghiệp cầm quân của mình, Tướng Giáp thổ lộ: “Hạnh phúc lớn nhất của người cầm quân là được ở bên chiến sĩ trên chiến trường”.

Là một vị tướng trọn đời vì đất nước, vì nhân dân, khi được chúc mừng nhân dịp bước sang tuổi 100, tướng Giáp nói: “Tôi sống ngày nào, cũng là vì đất nước ngày đó”.

Theo báo VnEpress

**BÁO CHÍ THẾ GIỚI CA NGỘI
ĐẠI TƯỚNG VÕ NGUYỄN GIÁP**

(Bqp.vn) - Ngay sau khi có tin Đại tướng Võ Nguyên Giáp từ trần ngày 4/10/2013, các phương tiện truyền thông đại chúng trên khắp thế giới đã đăng tải thông tin này cùng những tin, bài, ảnh ca ngợi cuộc đời và sự nghiệp của Đại tướng.

Tại Mỹ, với đầu đề “Vị Tướng huyền thoại Võ Nguyên Giáp qua đời ở tuổi 103”, hãng tin AP mô tả Đại tướng Võ Nguyên Giáp là một nhà chỉ huy quân sự tài ba, một

Võ Nguyên Giáp cuộc đời và sự nghiệp

người anh hùng dân tộc, một “Napoleon Đỏ”, đã từng đánh thắng thực dân Pháp và đế quốc Mỹ. Thượng nghị sỹ Giôn Mắc-kên (John McCain) viết trên trang mạng cá nhân: “Tướng Võ Nguyên Giáp đã qua đời. Ông là một chiến lược gia quân sự tài ba từng nói với tôi rằng chúng ta là những kẻ thù danh dự”. Tờ Thời báo New York (The New York Times) mô tả Đại tướng Võ Nguyên Giáp là một người rất lôi cuốn và hoạt bát, một nhà quân sự uyên bác và một người theo chủ nghĩa dân tộc quyết liệt. Ông có thể dùng sức hút của bản thân để lên tinh thần cho quân sỹ, làm bùng cháy trong họ sự sẵn sàng cống hiến cho đất nước.

Tại Cuba, trang điện tử Cubadebate, hãng thông tấn Prensa Latina và Đài truyền hình Cuba đã đồng loạt đưa tin về việc Đại tướng Võ Nguyên Giáp qua đời ở tuổi 103 tại Hà Nội, đồng thời đăng tải những chùm ảnh tư liệu về cuộc đời và sự nghiệp của vị tướng được coi là “Người anh cả” của quân đội nhân dân Việt Nam. Hãng tin Prensa Latina ca ngợi Đại tướng Võ Nguyên Giáp là một chiến lược gia quân sự lỗi lạc, đã chỉ huy quân đội Việt Nam đánh đuổi thực dân Pháp với đỉnh cao là chiến thắng Điện Biên Phủ lịch sử, sau đó ông tiếp tục áp dụng

Tô Phạm Phú Xuyên

một cách tài tình chiến lược chiến tranh toàn dân để đánh đuổi đế quốc Mỹ.

Tin Đại tướng Võ Nguyên Giáp từ trần ở tuổi 103 vào chiều 4/10 tại Hà Nội đã được nhiều báo Anh cùng ngày đăng tải. Với đầu đề “Võ Nguyên Giáp - người chiến sĩ đã dẫn dắt các lực lượng Việt Nam đánh lại Pháp và Mỹ”, báo “The Independent” trích lời Đại tướng nói rằng: “Bất cứ lực lượng nào tìm cách áp đặt ý định của họ lên các dân tộc khác sẽ phải hứng chịu thất bại”. Báo “Telegraph” gọi Đại tướng Võ Nguyên Giáp là một “Napoleon Đỏ”.

Trang điện tử của tờ Corriere della Sera, tờ báo hàng đầu I-ta-li-a, viết rằng Đại tướng Võ Nguyên Giáp là người anh hùng của nền độc lập dân tộc Việt Nam và là vị tướng đã chỉ huy quân đội đánh bại thực dân Pháp trong trận Điện Biên Phủ năm 1954 cũng như đế quốc Mỹ trong các trận đánh quan trọng khác vào những năm 1960-1970.

Báo “Tấm gương” của Đức cùng ngày có bài viết về công lao to lớn của Đại tướng Võ Nguyên Giáp cũng như về tình cảm yêu mến của người dân Việt Nam dành cho ông. Bài báo viết, chính Đại tướng Võ Nguyên Giáp đã

Võ Nguyên Giáp cuộc đời và sự nghiệp

chỉ đạo việc mở con đường nổi tiếng mang tên Đường mòn Hồ Chí Minh dài trên 2.000 km để chi viện cho bộ đội. Đế quốc Mỹ đã rải chất độc da cam/dioxin xuống con đường này và đó là nguyên nhân dẫn tới nhiều trường hợp dị dạng, khuyết tật ở Việt Nam cho tới ngày nay.

Báo “The Hindu” của Ấn Độ số ra ngày 5/10 đã đăng trên trang nhất tin Đại tướng Võ Nguyên Giáp qua đời. Bài báo viết: Vị tướng huyền thoại của quân đội nhân dân Việt Nam Võ Nguyên Giáp - người chỉ huy đánh bại quân đội Pháp tại Điện Biên Phủ và chiến thắng đế quốc Mỹ, đã từ trần tại Hà Nội, hưởng thọ 103 tuổi. Tướng Giáp, người đã chỉ huy đã làm nên chiến thắng Điện Biên Phủ, khiến lực lượng Pháp phải rút khỏi bán đảo Đông Dương, được coi là một trong những nhà lãnh đạo quân sự thiên tài của thời kỳ sau Chiến tranh thế giới lần thứ hai. Tướng Giáp nổi tiếng như một vị anh hùng dân tộc, chỉ đứng sau Chủ tịch Hồ Chí Minh...

Báo Thế giới (Le Monde) của Pháp số ra ngày 4/10 đã đăng bài viết của tác giả Giăng-Clô-đơ Pô-môn-ti (Jean-Claude Pomonti) ca ngợi Đại tướng Võ Nguyên Giáp là vị anh hùng của nền độc lập Việt Nam. Bài báo viết: “Tên

Tô Phạm Phú Xuyên

tuổi của ông sẽ đi vào lịch sử như một trong những vị tướng vĩ đại nhất của thế kỷ XX, vị tướng duy nhất đã liên tiếp đánh bại quân đội Pháp và dám đương đầu với nước Mỹ...”

Báo Liên Hợp của Đài Loan (Trung Quốc) ngày 4/10 ca ngợi Đại tướng Võ Nguyên Giáp là một trong những nhân vật nổi tiếng nhất của Việt Nam trong thế kỷ 20, từng dẫn dắt bộ đội đánh thắng trận Điện Biên Phủ, giành độc lập cho Việt Nam, được gọi là “Hùm xám Điện Biên”. Ông giỏi chiến thuật đánh du kích, năm 1954 đã đánh bại quân Pháp, năm 1975 lại giành chiến thắng trong Chiến tranh Việt Nam khi đánh bại chính quyền Việt Nam Cộng hòa ở miền Nam do Mỹ hỗ trợ, thống nhất đất nước...

(theo TTXVN)

CÁC CỰU THÙ PHƯƠNG TÂY NÓI GÌ VỀ TƯỚNG GIÁP?

(Kienthuc.net.vn) - Dù từng là kẻ thù trên chiến trường Việt Nam, các tướng lĩnh cao cấp nhất của Pháp và Mỹ vẫn thể hiện sự kính phục sâu sắc dành cho Tướng Giáp John McCain: Tướng Giáp là “một chiến lược gia quân sự lỗi lạc”

Ngay sau khi nhận được tin Đại tướng Võ Nguyên Giáp qua đời, Thượng nghị sỹ John McCain viết trên tài khoản mạng xã hội Twister: Tướng Võ Nguyên Giáp vừa qua đời. Ông là một chiến lược gia quân sự lỗi lạc, người từng nói với tôi rằng chúng ta là ‘kẻ thù danh dự’.

Thông điệp của ông John McCain.

McCain là người đã từng tham chiến ở Việt Nam với tư cách là phi công hải quân. Khi thực hiện cuộc ném bom ngày 26/10/1967, máy bay của ông bị bắn trúng trên bầu trời Hà Nội. John McCain đã nhảy dù xuống hồ Trúc Bạch, bị bắt sống và trở thành tù binh chiến tranh trong

Tô Phạm Phú Xuyên

5 năm rưỡi.

Ông cùng nhiều tù binh Mỹ khác được trao trả vào ngày 14/3/1973, cách đây hơn 40 năm, theo điều khoản trao đổi tù binh của Hiệp định Hòa bình Paris.

Năm 1984, John McCain đã gặp Đại tướng Võ Nguyên

Tướng De Castries tại Điện Biên Phủ

Võ Nguyên Giáp cuộc đời và sự nghiệp

Giáp trong một chuyến thăm Hà Nội, ngay sau khi được bầu vào Quốc hội Mỹ. Vào cuối buổi gặp mặt, Đại tướng nói với McCain rằng, người Mỹ là “kẻ thù danh dự”. McCain sau đó cho biết: “Câu nói đưa ra từ ông ấy, điều đó phải có ý nghĩa nào đó”.

Sau này, Thượng nghị sĩ John McCain đã ủng hộ mạnh mẽ Tổng thống Mỹ Bill Clinton trong việc bình thường hóa quan hệ với Việt Nam năm 1995.

Tướng “Đò Cát”: Tôi hân hạnh được làm đối thủ của Tướng Giáp

Tướng De Castries (1902-1991) là chỉ huy trưởng tập đoàn cứ điểm, người chỉ huy cao nhất của quân Pháp trong trận Điện Biên Phủ. Việc ông bị bắt sống tại căn hầm của mình ngày 7/5/1954 đã đánh dấu sự thảm bại của quân Pháp trong cuộc chiến.

Trước khi được trao trả về Pháp, De Castries đã dành nhiều lời lẽ bày tỏ sự thán phục tài cầm quân của Đại tướng Võ Nguyên Giáp. Viên tướng Pháp chia sẻ:

Tô Phạm Phú Xuyên

“Tướng Giáp là một người thông minh, dũng cảm, một người giỏi chỉ huy du kích. Ông ấy cũng giỏi về chính trị, về chủ nghĩa cộng sản. Chúng tôi đã thấy rõ điều đó. Nay qua trận Điện Biên Phủ, tôi thấy Tướng Giáp không những giỏi về chỉ huy đánh du kích, mà còn giỏi cả về chỉ huy trận địa chiến, chỉ huy tác chiến hiệp đồng binh chủng, và cả về nghi binh đánh lừa tình báo đối phương.

Điều làm tôi hết sức ngạc nhiên là không biết Tướng Võ Nguyên Giáp đã tốt nghiệp từ những trường, học viện võ bị cao cấp nào.

Quân đội viễn chinh Pháp và các tướng tá Pháp chúng tôi là một đội quân nhà nghề, thiện chiến và trang bị hiện đại. Sự kiện Tướng Giáp thắng chúng tôi ở Điện Biên Phủ làm chúng tôi ngạc nhiên về tài năng của ông ấy. Chúng tôi biết Đại tướng Võ Nguyên Giáp là một trí thức và là một giáo sư đã từng dạy học ở Hà Nội. Nhưng không phải nguồn kiến thức nào cũng biến được thành tri thức quân sự, không phải người trí thức nào cũng biến được thành vị tướng giỏi đâu.

Võ Nguyên Giáp cuộc đời và sự nghiệp

Tôi thừa nhận Tướng Giáp rất sành sỏi binh nghiệp và khôn ngoan hơn, tài giỏi hơn tôi đã đành, mà còn hơn cả tướng Cogy và tướng Navarre. Tôi hân hạnh được làm đối thủ của Tướng Giáp, được làm kẻ chiến bại trực tiếp

Tướng Marcel Bigeard.

của một người tài giỏi như Tướng Giáp. Tôi ngưỡng mộ và kính phục ông”.

Tướng Marcel Bigeard: “Là người Việt Nam, tôi cũng sẽ trở thành Việt Minh”

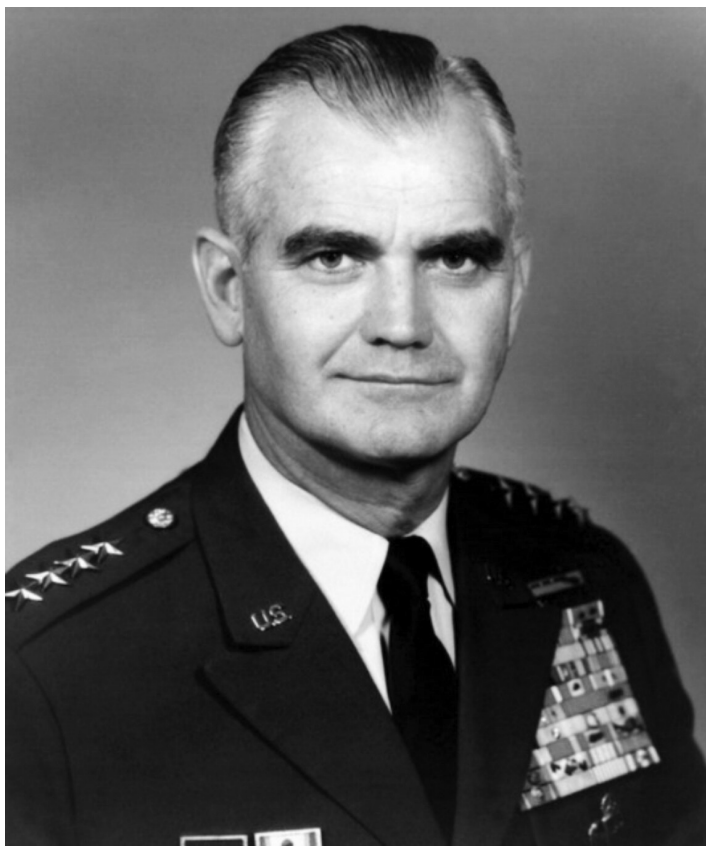
Cựu Bộ trưởng Quốc phòng Pháp, Tướng Marcel Bigeard (1916 - 2010), người tham gia chỉ huy quân đội Pháp trong trận Điện Biên Phủ, đã nói về đối thủ của mình như sau: “Tướng Giáp đã lãnh đạo quân đội nước Việt Nam giành được chiến thắng trong một thời hạn thật đặc biệt kéo dài suốt 30 năm, đó là một kỳ tích chưa từng thấy. Đúng vậy, không phải hiện tại mà muôn đời sau, tôi tin rằng cuộc đời và sự nghiệp đầy huyền thoại của Đại tướng Võ Nguyên Giáp mãi mãi là tấm gương, là niềm tự hào của mỗi người Việt Nam”.

Trong hồi kí của mình, cựu Bộ trưởng Quốc phòng Pháp cho rằng Tướng Giáp đã cầm quân một phần tư thế kỷ trong cuộc chiến với người Pháp, người Mỹ. Đôi khi thất thế, nhưng ông luôn luôn rút ra bài học, giành lại ưu thế để đến chung cuộc trở thành một tướng lĩnh không ai

Võ Nguyên Giáp cuộc đời và sự nghiệp

bì kịp.

Năm 1993, tướng Bigeard đã có dịp thăm lại chiến trường Điện Biên Phủ. Ông đã thốt lên: “Hồi ấy nếu tôi là

Tướng William Westmoreland

người Việt Nam, tôi cũng sẽ trở thành Việt Minh”.

Tướng William Westmoreland: Tướng Giáp sở hữu mọi phẩm chất tốt đẹp

Tướng William Westmoreland (1914 - 2005) là Tổng tư lệnh Quân đội Mỹ tại Việt Nam trong cuộc chiến tranh Việt Nam. Ông nhận xét về Đại tướng Võ Nguyên Giáp như sau: “Mọi đức tính tạo thành một nhà lãnh đạo quân sự lỗi lạc như sự quyết đoán, sức mạnh tinh thần, khả năng tập trung trí tuệ và hành động, trí thông minh, tất cả đều có ở tướng Giáp - một vị chỉ huy vĩ đại”.

Ông Westmoreland cũng cho rằng: “Cuộc chiến tranh Việt Nam kết thúc đã cho thấy vai trò quyết định của các nhân vật kiệt xuất của đối phương mà vai trò cao nhất là Tướng Giáp - người lão luyện trong việc tổng chỉ huy thực hiện chiến tranh du kích”.

Robert McNamara (1916 - 2009) là cựu Bộ trưởng Quốc phòng Mỹ dưới 2 đời tổng thống John F. Kennedy (1961-1963) và Lyndon B. Johnson (1963-1968). Trong cuộc kháng chiến chống Mỹ, ông được xem là “công

Võ Nguyên Giáp cuộc đời và sự nghiệp

trình sự” của người Mỹ với tư cách là người hoạch định các chính sách quân sự chủ chốt.

Sau khi chiến tranh kết thúc, ông đã hai lần tới Việt Nam hội kiến với người từng là kẻ thù ở bên kia chiến tuyến: Đại tướng Võ Nguyên Giáp.

Trong cuộc gặp đầu tiên vào ngày 9/11/1995, Tướng

Đại tướng Võ Nguyên Giáp và Cựu Bộ trưởng Quốc phòng Mỹ Robert McNamara trong cuộc gặp đầu tiên năm 1995

Giáp đã hoàn toàn thuyết phục được cựu thù của mình khi chỉ ra chính xác những nguyên nhân khiến Mỹ thua cuộc ở Việt Nam. Đó là sai lầm của Mỹ khi không lường được sức chịu đựng và tinh thần quyết tâm của nhân dân Việt Nam mà hi vọng sai lầm vào việc tìm kiếm hòa bình ở Việt Nam bằng những cuộc thương lượng với các nước lớn khác.

Trong cuộc gặp mặt lần thứ 2, ngày 23/6/1997, ông McNamara chủ yếu để cho các thành viên phái đoàn mình bày tỏ ý kiến. Dù vậy, vì thời gian hạn hẹp và có những bất đồng về quan điểm, ông đã không ít lần ngắt lời Đại tướng. Tướng Giáp đáp lại bằng thái độ bình thản và lịch sự, chủ động giành lấy phần lớn thời gian để phát biểu quan điểm của mình.

Trước những lí lẽ đầy thuyết phục của Đại tướng Võ Nguyên Giáp, không giữ được kiên nhẫn, ông McNamara đã phải thốt lên: “Thế là ngài lại thắng về thời gian rồi”. Đại tướng vẫn thản nhiên đáp lại: “Các ngài thua vì chưa hiểu, muốn hiểu nên lắng nghe”.

Trong cuốn sách Nhìn lại tấn thảm kịch và những bài

Võ Nguyên Giáp cuộc đời và sự nghiệp

học về Việt Nam, McNamara đã phải thừa nhận rằng một trong những nguyên nhân Mỹ thua ở Việt Nam là do không hiểu về dân tộc Việt Nam, và nhất là không hiểu về chủ nghĩa yêu nước của người Việt.

ST

MỤC LỤC

Lời nói đầu.....	5
Võ Nguyên Giáp - Cuộc đời và sự nghiệp	21
Thời niên thiếu.....	21
Thời thanh niên.....	28
Bắt đầu sự nghiệp quân sự.....	31
Đại tướng đầu tiên của Quân đội nhân dân VN.....	33
Chiến dịch thu đông Việt Bắc 1947.....	36
Chiến dịch Biên Giới 1950.....	52
Chiến dịch Trần Hưng Đạo.....	66
Chiến dịch Điện Biên Phủ	84
Đại tướng Võ Nguyên Giáp với cuộc kháng chiến chống Mỹ cứu nước.....	127
Trận Điện Biên Phủ trên không.....	133
Chiến dịch Hồ Chí Minh lịch sử.....	140
Đoạn kết.....	145
Những bức ảnh quý của Nguyễn Đình Toán về Đại tướng Võ Nguyên Giáp.....	153
Những câu nói bất hủ của Đại tướng	161
Báo chí thế giới ca ngợi Đại tướng.....	168
Các cựu thù phương tây nói gì về Tướng Giáp.....	173

Võ Nguyên Giáp cuộc đời và sự nghiệp

VÕ NGUYỄN GIÁP
CUỘC ĐỜI VÀ SỰ NGHIỆP
Tô Phạm Phú Xuyên

NHÀ XUẤT BẢN HỘI NHÀ VĂN
65 Nguyễn Du - Hà Nội
Tel & Fax: 024.38222135
E-mail: nxbhoinhavan@yahoo.com.vn
<http://nxbhoinhavan.net>

Chi nhánh miền Nam
371/16 Hai Bà Trưng - Q3 - TP. HCM
Tel & Fax: 08.38297915
Email: nxbhnv.saigon@gmail.com

Chi nhánh miền Trung và Tây Nguyên
277 - Trần Hưng Đạo - TP. Đà Nẵng
Email: nxbhnv.mientrungtaynguyen@gmail.com

Chi nhánh NXB Hội nhà văn khu Đông Bắc
114 Phố Hải Phúc - phường Hồng Hải - TP Hạ Long - Quảng Ninh
Tel: 090.3409142 - 091.4660592

Chịu trách nhiệm xuất bản:
Giám đốc - Tổng biên tập
NGUYỄN QUANG THIỀU

Biên tập: Nguyễn Chí Hoan
Vẽ bìa: Tác giả
Sửa bản in: Tác giả

In 1000 cuốn khổ 14,5cm x 20,5cm, tại công ty TNHH In và TM Hải Nam

Địa chỉ cơ sở in: số 18 ngách 68/53/9 Quan Hoa, Cầu Giấy, Hà Nội.

Số xác nhận ĐKXB: **3332 - 2019/CXBIPH/33 - 98/HNV**

Số quyết định xuất bản: 1527/QĐ - NXBHNV; ký ngày 18/9/2019

In xong và nộp lưu chiểu: 10/2019

Mã ISBN (dạng số): 978-604-977-549-9